

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Որպեսզի Չկրկնուի Հոկտեմբեր 27-ն

Հոկտեմբեր 27-ի օրը Հայաստանի ղեկավարութիւնը՝ Վարչապետի գլխավորութեամբ այցելեց Ազգային ժողովի բակին մէջ գետեղուած՝ 1999 թուականի Հոկտեմբեր 27-ի ոճրագործութեան զոհերուն նուիրուած յուշարձանին:

Այդ թուականէն անցած է 24 տարի եւ տակաւին Հայաստան կը կրէ սպանդի հետեւանքները, որոնք հայութիւնը հասցուցին այսօրուայ վիճակին՝ մեծ հարուած հասցնելով Հայոց պետականութեան:

Այդ օրը Նայիրի Յունանեանի գլխավորած ահաբեկչական խումբը ներխուժելով Ազգային ժողովի դահլիճ, սպանեցին խորհրդարանի նախագահ Կարէն Տեմիրճեանին, վարչապետ Վազգէն Սարգսեանին եւ կառավարութեան անդամներէն շատերուն, որոնք բոլորը ներկայ էին այդ օրուայ նիստին՝ մասնակցելու համար խորհրդարանական արարութիւն հարցու պատասխանի նիստին:

Թէեւ ահաբեկչական խումբի անդամները դատապարտուեցան երկարատեւ բանտարկութեան, սակայն օրուան իշխանութիւնները ամէն ճիգ թափեցին, որպէսզի չբացայայտուին գործողութեան բուն կազմակերպիչներն ու դրդողները: Յոյս կար որ, 2018-ի թաւշեայ յեղափոխութենէն ետք կարելի պիտի ըլլայ այդ հարցով տեղաշարժ արձանագրել, սակայն վերաբացուած դատական գործընթացը կ'ընթանայ խիստ դանդաղ:

Կարելի չէ չիշել մեր նորագոյն պատմութեան այս ողբերգական էջը ամէն անգամ երբ նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչները ու անոնց ծառայող լրատուամիջոցները հարց կու տան ըսելով՝ «Որմէ՞ կը վախճայ Նիկոլ Փաշինեան»: Անոնք կը բողոքեն վարչապետի ապահովութեան համար առնուած միջոցներու մասին: Անդադար հարց կու տան թէ՞ ո՞նչ պէտք կայ վարչապետի տեղաշարժերու ընթացքին այդքան մեծ թիւով ոստիկանութեան եւ ապահովութեան ուժերու ներկայութեան: Կը բողոքեն որ, վարչապետի խորհրդարան այցելութեան ընթացքին յաւելեալ քննութենէ կ'անցնին լրագրողները: Նոյնպէս զարմանք կը յայտնեն վարչապետի ու բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներուն տրամադրուած գրահապատ մեքենաներու մասին:

Նիկոլ Փաշինեանի իշխանութեան գալէն ասդին անոր ապահո-

Հայաստան Նոր Գործընկերներ Կը Փնտռէ. Մոսկուան Զախողած Է Կատարել Դաշնակցային Պարտաւորութիւնները. Փաշինեան

Հայաստանը նոր գործընկերներ կը փնտռէ, քանի որ Մոսկուան ձախողած է իրագործել իր դաշնակցային պարտաւորութիւնները, յատկապէս Լեւոնային Ղարաբաղի նկատմամբ Ատրպէյճանի վերահսկողութեան հաստատման ժամանակ, «Wall Street Journal»-ին ըսած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Այս իրադարձութիւնները մեզ յանգեցրին որոշման, որ կարիք ունենք զանազանեցնել մեր յարաբերութիւններն անվտանգութեան ոլորտում, եւ հիմա փորձում ենք դա անել», ըսած է Հայաստանի վարչապետը՝ աւելցնելով, որ նոյն այդ պատճառով ինք Հայաստանի մէջ ռուսական ռազմախարհիսի շարունակուող ներկայութեան մէջ որեւէ առաւելութիւն չի տեսներ:

Ամերիկեան պարբերականը կը փաստէ, որ «դժուարին դրութիւնը, որուն մէջ յայտնուած է Հայաստանը, երթալով աւելի կը մտահոգէ Միացեալ Նահանգներին ու արեւմտեան դաշնակիցները»:

«Եւրասիայով երկարող անկայունութիւններու երկար շարունին մէջ այս տարածաշրջանը կը

Վարչապետ Փաշինեան «Wall Street Journal»-ի թղթակիցին հետ հարցազրոյցի ընթացքին

թուի պայթիւնավտանգ եւս մէկ կէտ», կը գրէ «WSJ»-ը, յաւելելով՝ «Ուաշինկթընի եւ եւրոպական մայրաքաղաքներուն մէջ առողջ մտահոգութիւնը այն է, որ Ատրպէյճանը՝ թրքական աջակցութեամբ եւ Ռուսաստանի մեղսակցութեամբ, մօտակայ ամիսներուն կրնայ փորձել գրաւել Հայաստանը կամ անոր մէկ

մասը՝ ցամաքային կամուրջ ստեղծելով Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ միջեւ: Զուգահեռ, անյանգստացնող է, որ Ռուսաստանը կրնայ ծրագրել յեղաշրջում՝ Հայաստանի ղեկավարը պաշտօնանկ ընելու համար»:

Եւրոպայի Խորհուրդը Լեռնային Ղարաբաղէն Տեղահանուած Անձերու Աջակցութեան Միջոցառումներու Փաթեթ Պիտի Պատրաստ

Գաղթի եւ փախստականներու հարցերով յատուկ ներկայացուցիչ Լէյլա Քայաճիքի Հոկտեմբեր 11-ի այցէն յետոյ Եւրոպայի Խորհուրդը կը նախապատրաստէ Հայաստանի փախստականներու ներհոսքին արձագանգելու միջոցառումներու համալիր փաթեթ:

Եւրոպայի Խորհուրդի պաշտօնական կայքին մէջ հրատարակուած յայտարարութեան համաձայն, փաթեթով կը նախատեսուի աջակցութիւն ցուցաբերել Հայաստանին՝ 100 հազար դարաբաղահայերու, այդ շարքին՝ մօտ 30 հազար երեխաներ հիւրընկալելու խնդիրները լուծելու համար:

Կը նշուի, որ այցի շրջանակներուն մէջ Քայաճիք համագործակցած է համապատասխան պետական մարմիններու, միջազգային գործընկերներու եւ հասարակական կազմակերպութիւններու հետ, այցելած է նաեւ Արտաշատի քաղաքապետարանի երկու ապաստարաններ, մատնանշած է աջակցութեան այն ոլորտները, որոնք ներառուած են Եւրոպայի Խորհուրդի՝ Հայաստանի համար 2023-2026 թրուականներու գործողութիւններու ծրագրին մէջ եւ Գաղթի ու ապաստարանի առումով խոցելի անձերու պաշտպանութեան 2021-2025 թրուականներու գործո-

ղութիւններու ծրագրին մէջ:

«Այս նուիրուած եւ նպատակաւոր դրուած փաթեթին միջոցով մենք պիտի աջակցինք մեր անդամ պետութեան՝ Հայաստանին եւ անոր ժողովուրդին, քանի որ անոնք կը բախին այս աննախադէպ դժուարութիւններուն եւ մարտահրաշխանութիւններուն», ըսած է գլխավոր քարտուղար Մարիա Փէյչինովիչ Պուրիչը:

Սեպտեմբեր 19-20-ին Լեւոնային Ղարաբաղի մէջ Ատրպէյճանի իրականացուցած ռազմական գործողութիւնէն յետոյ, վերջին տուեալներով, 100 հազար 652 արցախցի հեռացած է Հայաստան: Արցախի մը, ըստ գնահատականներուն, մէկ-երկու տասնեակ հայ մնացած է:

Այս Տարի Հայաստան Եկած Է 1,8 Միլիոն Ջրօսաշրջիկ. Իւրաքանչիւրը Հայաստանի Մէջ Կը Ծախսէ Շուրջ 1200 Տոլար

Այս տարի Հայաստան եկած է 1,8 միլիոն զբօսաշրջիկ, իւրաքանչիւրը Հայաստանի մէջ կը ծախսէ շուրջ 1200 տոլար: Ազգային ժողովին մէջ «ՀՀ 2024 թուականի պետական պիւտճէի մասին» օրէնքի նախագիծը քննարկելու առեւտն այս մասին ըսաւ ՀՀ տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը:

Ըստ անոր՝ ներքին զբօսաշրջութեամբ պայմանաւորուած, 1 զբօսաշրջիկէն Հայաստանի պիւտճէ կը մտնէ մօտ 44 հազար դրամ. «Այսինքն՝ մենք խօսում ենք այն մասին, որ ներգնայ զբօսաշրջութիւնից ՀՀ պիւտճէ մտնում է մօտ 100 միլիարդ դրամ»:

Քերոբեան նաեւ տեղեկացուց, որ զբօսաշրջութեան ոլորտին մէջ կառավարութեան ներդրումները վերջին 3 տարուան ընթացքին աճած են 6,5 անգամ՝ 2 միլիարդէն մինչեւ 12 միլիարդ:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Երբ Դու Երոպայով Չես Ջրաղուժ, Երոպան Է Քեզնով Ջրաղուժ

ՎԱՐՐԱՍ ԱԹԱՆՍԵԱՆ

Երոպայի խորհրդի նիստում ԵՄ առաջնորդները քննարկել են ուղղափառության պատերազմի, իսրայելա-պաղեստինեան հակամարտության եւ Հարավային Կովկասի անվտանգության հարցերը: Ամփոփիչ յայտարարության մէջ, ի մասնաւորի, նրանք Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի առաջնորդներին կոչ են արել բարեխղճօրէն մասնակցել պրիւսեյեան ձեւաչափով բանակցութիւններին եւ գործընթացը մինչեւ տարեկան Հասցնել հանգրուանի: Խօսքն, ըստ երեւոյթի, ոչ թէ պայմանագրի, այլ շրջանակային փաստաթղթի շուրջ համաձայնութեան մասին է, քանի որ մինչ այդ յստակ սահմանուած է, որ կայուն եւ տեւական խաղաղութիւնը պէտք է հիմնուած լինի միմեանց ինքնիշխանութիւնը, սահմանների անփոփոխելիութիւնը եւ տարածքային ամբողջականութիւնը ճանաչելու սկզբունքի վրայ:

Հայաստանը բանակցութիւնների պրիւսեյեան հարթակից չի հրաժարուել, Հոկտեմբերի վերջին նախատեսուած Փաշինեան-Ալիեւ հանդիպումը չի կայացել Ատրպէյճանի նախագահի «ժամանակի սղութեան» պատճառաբանութեամբ, եւ բարեխղճ գտնուելու յորդորն ակնյայտօրէն արուած է իհնամ Ալիեւին, որ չի մասնակցել նաեւ Գրանապոլի հանդիպմանը: Պաքոն սեփական ոչ կառուցողականութիւնը հիմնաւորելու համար ԱԳՆ մակարդակով կոշտ քննադատութիւն է հնչեցրել Ֆրանսայի հասցէին: Ատրպէյճանցի որոշ փոր-

ձագէտներ գտնում են, որ պրիւսեյեան հարթակում իհնամ Ալիեւը թուրքիայի նախագահի աջակցութեան կարիքն ունի, մինչդեռ Ֆրանսան ամէն անգամ արգելափակում է նրա մասնակցութիւնը: Որքանո՞վ է դա իրականութեանը մօտ՝ որեւէ այլ աղբիւրի տեղեկացուածութեամբ հաստատել կամ հերքել դժուար է:

Փոխարէնը Հոկտեմբերի սկզբից ASTNA տեղեկատուա-վերլուծական կայքը երկու անգամ անդրադարձել է ԵՄ-Ատրպէյճանի հանդիպումի համագործակցութեան մասին համաձայնագրի «տեղապտոյտին»: Ըստ պայմանաւորութեան՝ Ատրպէյճանը 2027-ին ԵՄ երկրներ բնական գազի արտահանման տարեկան ծաւալը պէտք է հասցնի 20 միլիարդ խորանարդ մեթրի: Ատրպէյճանի բնական գազի պաշարները գնատահանում են 2, 4 տրիլիոն խորանարդ մեթրի սահմաններում, դա կազմում է համաշխարհային պաշարների մօտ 1, 4 տոկոսը: Բայց առկա հնարաւորութիւնները թույլ չեն տալիս մեծացնել արդիւնահանման ծաւալները եւ ենթակառուցուածքների, մասնաւորապէս՝ Պաքո-էրզրում խողովակաշարի, թողունակութիւնը: Անհրաժեշտ են միլիարդաւոր տոլարների ներդրումներ:

Ոչ պաշտօնապէս շրջանառուած քննարկումների հաւաստիութիւնը փորձագէտներին հասկանալի լեզուով բացատրել է Ատրպէյճանի SOCAR պետական նախագահային ընկերութեան փոխնախագահ Նասիրովը: Նրա խօսքերով՝

Եւրամիութեան տասնեակ երկրներ պատրաստակամ են ատրպէյճանական գազ գնել, բայց՝ իրենց տարածքում եւ միանգամայն բանական գներով: Ընդ որում, եւրոպական մասնաւոր ընկերութիւնները երկարաժամկէտ պայմանագրեր ստորագրելու շահագրգռուածութիւն չեն ցուցաբերում, ինչպէս նաեւ շրջանցում են ներդրումների թեման: Այլ կերպ ասած, եւրոպացիները մտադիր չեն գոնէ այս փուլում Ատրպէյճանի տնտեսութեան էներգետիկ հատուածում ներդրումներ անել: Նասիրովի գնահատմամբ՝ Ատրպէյճանը կարող է անհրաժեշտ գումարներ հայթայթել, բայց դա չափազանց ռիսկային է, եթէ չկան մատակարարման եւ գնման երկարաժամկէտ պայմանագրեր:

Խնդիրն ունի նաեւ քաղաքական կողմ: Ատրպէյճանի բնական գազի պաշարների մի շատ զգալի մասը հետախուզուել է Կասպից ծովում ատրպէյճանա-թուրքմենական ծովային սահմանի վիճելի հատուածում: Մինչեւ անցեալ տարի այդ հանքավայրն ատրպէյճանական անուանակարգով կոչուում էր «Քյափազ» իսկ թուրքմենական անուանակարգով՝ «Սարգար»: Կողմերի միջեւ փոխադարձ համաձայնութեամբ այն վերանուանուել է «Դոստլուկ»/«Դոստլուկ» եւ պէտք է շահագործուի միասնաբար: Ըստ ծրագրուածի՝ հանքավայրից մինչեւ Պաքո-էրզրում գազատարի թերմինալ ընդլրեայ խողովակաշար պէտք է Ատրպէյճանը կառուցի: Դա էլ իր հերթին ոչ միայն լրացուցիչ ֆինանսական ծախսեր, այլեւ քաղա-

քական քննարկումներ է ենթադրում: Կասպից ծովի իրաւական կարգավիճակի մասին հնգակողմ համաձայնագրի իմաստով իւրաքանչիւր երկիր ունի ջրային աւազանի իր մասնաբաժինը, բայց բնապահպանական խնդիրներ առաջանալու դէպքում մէկի նախաձեռնութիւնը պէտք է արժանանայ միւս չորսի հաւանութեանը:

Այս եւ նման խնդիրներն, իհարկէ, կարգաւորում են, երբ քաղաքական համաձայնութիւն եւ այն ի կատար ածելու վճռականութիւն է ձեւաւորուում: Եւրոպայի խորհրդի, Եւրախորհրդարանի, ԵՆԽՎ-ի եւ Եւրոպայի ոչ կառավարական կառույցների նկատմամբ Ալիեւի վարչախմբի քամահրական վերաբերմունքը, պայմանաւորութեան թիւնները դրժելու կամ կատարութիւնը հետեւողականօրէն խուսափելու վարքագիծը, երեւում է, Եւրամիութեանը հարկադրել են որոշակի ազդակներ չղել Պաքոնին: Դա ամենեւին էլ յարաբերութիւնների խզման նշան չէ: Բացառուած չէ, որ Ատրպէյճանը պատասխան ազդակ չղի՝ ակնարկելով, որ էներգետիկների արտահանման այլ ուղղութիւն կ'ընտրի: Խորայն-պաղեստինեան հակամարտութիւնը գրեթէ չեղարկման է հասցրել թուրքիայի տարածքով իսրայելական գազ Եւրամիութեան հարաւային երկրներ տարանցելու նախագիծը: Ուղղափառ սպառնում է դադարեցնել ռուսական գազի իր տարածքով Եւրոպա արտահանումը, Պոլիկարիան «թուրքական

Շար.ը էջ 6

Շահրամանեանը Դեռեւս Չի Հասկացել, Որ Իր Ստորագրած Փաստաթուղթը Կապիտուլիացիայի Ամենավառ Օրինակն Է

ԴԱԻԹ ԼԵԻՈՆԵԱՆ

«Ռազմական գործողութիւնը սկսելուց չետոյ՝ ժամեր անց, ես հասկացել եմ, որ մենք մենակ ենք ատրպէյճանական այդ սկրեսիայի դէմ: Ռուսական կողմը, կարելի է ասել, գտնուում էր դիտորդի կարգավիճակում»։ այս մասին հարցազրոյցի ժամանակ նշում է Սամուէլ Շահրամանեանը: Հետաքրքիրն այն է, որ մինչ ԼՂ-ի հայթափումը, ՌԴ զօրախմբի անմիջական միջնորդութեամբ կամ անգործութեամբ պայմանաւորուած, հակառակորդին արդէն յանձնուել էին, Խժաբերդը, Լաչինի միջանցքը, Փառուխը եւ ԼՂ այլ բնակավայրեր, բայց միայն ատրպէյճանական վերջին յարձակման ժամանակ է Շահրամանեանը հասկացել, որ ՌԴ-ն իրենց ոչնչով չի օգնելու:

Շահրամանեանը չի կարողացել նաեւ ճիշտ ձեւով տնօրինել ԼՂ-ում գտնուող, տարբեր տուեալներով, աւելի քան 1 մլրդ. տոլարի ռազմական տեխնիկան ու ռազմամթերքը: Նա հարցազրոյցում շեշտում է, որ ՊԲ-ի ռազմական տեխնիկան յանձնուել է ռուսական կողմին՝ չետազայում ու տիրիզացնելու նպատակով: Ստացւում է, որ Շահրամանեանը հասկացել է, որ ռուսները իրենց մենակ են թողել ու խաբել են, բայց չի հասկացել, որ չի կարելի ռուսներին վստահել ու ռազմական տեխնիկա տալ նրանց առանց ռուսիլիզացնելու: Յիշեցնենք, որ

ռուսները չեն ուտիրիզացրել ռազմական տեխնիկան, այլ համացանցում տարածուած որոշ տեսանիւթերի համաձայն՝ սարքին վիճակում յանձնել են Ատրպէյճանին:

Ըստ Շահրամանեանի՝ Սեպտեմբերի 19-ի առաւօտեան ինքն իմացել է սպասուող յարձակման մասին. «Ռուսները հաստատել են, որ ատրպէյճանցիները իրենց զգուշացրել են խաղաղապահներին դուրս բերել՝ հրետանին է աշխատելու»: Այդուհանդերձ, Շահրամանեանը օպերատիւ համապատասխան միջոցառումներ չի իրականացրել մարդկանց տարահանելու, ապաստարաններ տեղափոխելու համար եւ նոյնիսկ կրթական հաստատութիւններում դադարեցուած չեն եղել դասապրոցեսները: Աւելին, Արցախի տեղեկատուական շտաբը Սեպտեմբերի 19-ին յայտարարութիւն է տարածել, որ Ստեփանակերտի եւ հանրապետութեան շրջանների բոլոր կրթական հաստատութիւններում պարապմունքներն ընթանում են կանոնաւոր հունով՝ յորդորելով չտրուել խուճապային տրամադրութիւններին:

Շահրամանեանի խօսքով՝ ռազմական գործողութիւնները սկսելուց չետոյ ինքը ուղիղ կապ է հաստատել ատրպէյճանական

կողմի բարձրաստիճան ներկայացուցիչների հետ ռազմական գործողութիւնը կանգնեցնելու համար եւ առաջարկել է, որ ատրպէյճանցիները ուղարկեն ռազմական գործողութիւնները անյապաղ դադարեցնելու պահանջները, ու նրանց ուղարկած առաջին փաստաթուղթը իրենց կողմից չի ընդունուել: Հարցին, թէ ի՞նչ փաստաթուղթ էր դա, նա պատասխանել է. «Կարելի է ասել՝ կապիտուլիացիայի»: Կարծես թէ Շահրամանեանը դեռեւս չի հասկացել, որ իր ստորագրած փաստաթուղթը եւս կապիտուլիացիայի ամենավառ օրինակ է, յատկապէս, երբ փաստաթղթով ինքը համաձայնում էր բանակի կազմալուծմանը եւ մինչեւ Յունուարի 1-ը ԼՂ-ի լուծարմանը:

Հարցին, թէ արդեօք Հայաստանը տեղեա՞կ էր, թէ Արցախն ինչ է ստորագրում, Շահրամանեանը դրական արձագանք է տուել, սակայն ՀՀ վարչապետը եւ բարձրաստիճան մի շարք պաշտօնեաներ բազմիցս նշել են, որ Հայաստանը տեղեակ չի եղել այդ փաստաթղթից եւ մասնաւորապէս նաեւ այն կէտից, որ ԼՂ-ից պէտք է դուրս բերուեն հայկական զօրամիւսնորումները:

Շար.ը էջ 6

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետները

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՁԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐԻՆՍԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Թե՛ Մարտ 1-ի, Թե՛ Յոկոտեմբեր 27-ի Պարագային Բոլորս Գիտենք, Չե՛, Ովքեր էին Կազմակերպիչները. Ալեն Սիմոնեան

«Շատ ժամանակ է անցել, եւ բնական է՝ ժամանակային բարդութիւններ կան: Բայց վստահ եմ, որ ներքուստ մենք գիտենք դրդիչներին եւ հիմնական պատճառները, ու թէ ովքեր են եղել: Պաշտօնի բերումով չեմ կարող ասել՝ որպէս մեղադրանք չհնչի: Բայց թէ՛ Մարտի 1-ի պարագայում, թէ՛ Յոկոտեմբերի 27-ի պարագայում, կարծում եմ, հիմնական դերակատարներին բոլորս գիտենք: Մնում է այդ փաստն արձանագրուի եւ համապատասխան պատիժ լինի», Ազգային ժողովի բաղկին մէջ, Հոկտեմբեր 27-ի ոճրագործութեան գոհեբու յիշատակին նուիրուած միջոցառման ընթացքին ըսաւ Աժ նախագահ Ալեն Սիմոնեան եւ չբացառեց, որ արտաքին դերակատարներ եւս կրնան եղած ըլլալ:

Ազգային ժողովի նախագահ Ալեն Սիմոնեան

Կերպիչները: Մնում է միայն իրաւական ձեւակերպումներ լինեն», ըսաւ Ալեն Սիմոնեան:

«Նոր «Հոկտեմբեր 27»-ի վտանգ կը տեսնէ՞ք» հարցումին ի պատասխան, Սիմոնեան դրական պատասխան տուաւ. «Էն, ինչ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբերի 27-ին, դրան նախորդող իրադարձութիւնները սրանից աւելի քիչ կարեւորութիւն ունեցող էին, շատ աւելի հեռու էր Մեղրին յանձնելու գաղափարը», ըսաւ Ազգային ժողովի նախագահը:

Սիմոնեան ըսաւ, որ քննութեան ծանօթ չէ, մանրամասնութիւններ չի գիտեր, կրնայ միայն քաղաքական գնահատականներ տալ: Քաղաքական կամք՝ գործը բացառապէս չհամար, ըստ Սիմոնեանի՝ կայ:

«Թէ՛ «Մարտի 1»-ի պարագայում, թէ՛ «Հոկտեմբերի 27»-ի պարագայում, թէ՛ «Կոլցո» գործողութեան պարագայում, որը Բաղրամեան փողոցում կայացաւ, էդ բոլոր դէպքերում մենք բոլորս գիտենք, չէ՞, ովքեր էին կազմա-

Սմբատեաններուն Առնչուող Գործով Պետութեան Վնասին Մէկ Մասը Հատուցուած է

Երեւանի Չայքովաքիի անուան երաժշտական դպրոցին յատկացուած տարածքը խարդախութեամբ յափշտակելու վերաբերեալ քրէական վարույթի շրջանակին մէջ հատուցուած է պետութեան պատճառուած վնասին մէկ մասը՝ 208 միլիոն դրամը, յայտնած են Գլխաւոր Դատախազութեան:

Ազատ արձակուած խմբավար՝ Սերկէյ Սմբատեան

տապնդումը դադարեցուած է: Միւսներուն մասով նախաքննութիւնը կը շարունակուի:

Այս գործի շրջանակներուն մէջ կալանաւորուած էին Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախումբի գեղարուեստական դեկավար եւ գլխաւոր խմբավար Սերկէյ Սմբատեանը, անոր հայրը՝ նախկին դեսպան Արմէն Սմբատեանը: Նոյն գործով կ'անցնի մշակույթի նախկին նախարար Յասմիկ Պողոսեանը:

Դատախազութիւնը յայտնած է նաեւ, որ ութ մեղադրեալներէն երկուքին՝ Սերկէյ Սմբատեանի եւ Հ. Ա.-ի նկատմամբ քրէական հե-

Կեդրոնական Դրամատունը 2024-ի Համար Կը Կանխատեսէ 5,6 Տոկոս Տնտեսական Աճ

Հայաստանի Կեդրոնական Դրամատունը կը կանխատեսէ, որ 2024 թուականին տնտեսական աճը պիտի ըլլայ 5,6 տոկոս, իսկ գնաճը պիտի մօտենայ նպատակային թիրախին:

Կեդրոնական Դրամատան նախագահ Մարտին Գալստեանը այս մասին ըսաւ Ազգային ժողովի մշտական յանձնաժողովներու համատեղ նիստին ընթացքին 2024 թուականի պետական պիւտձէի նախագիծի նախնական քննարկումներուն ժամանակ:

«Մենք կարծում ենք, որ այս տարուայ համար տնտեսական աճը կը լինի 7 տոկոսի շրջանակներում: Նախորդ տարի 12,6 տոկոս

տնտեսական աճ ունենալուց յետոյ այս տարի կ'ունենանք, մեր գնահատականով, 7,2 տոկոս: Կարծում ենք, որ միւս տարի աճը որոշակիօրէն պէտք է նուազի՝ մօտենալով հաւանական աճի մակարդակին: Մեր գնահատականներով՝ այնուամենայնիւ, աճը հաւանականէն որոշակի բարձր կը լինի, քանի որ բաւականին մեծ ծախսեր են նախատեսուած: Բայց այս պահի դրութեամբ մեր կանխատեսումներով աճը 2024-ի համար լինելու է 5,6 տոկոս», ըսաւ Գալստեան:

Գալստեան յայտնեց որ, այս պահին Հայաստանի մէջ կայ 0,1 տոկոս գնաճ:

«Մանկական Աշխարհ» Հանրախանութին Շէնքը Մասնաւորեցուցած է Արա Աբրահամեանին Պատկանող Ընկերութիւնը

Գլխաւոր Դատախազութեան Պետական շահերու պաշտպանութեան վարչութեան մէջ ուսումնասիրուած են Երեւան քաղաքի Արամի փողոցի 32 հասցէին գտնուող շէնքի՝ նախկին «Մանկական Աշխարհ» հանրախանութին՝ 6198 քմ մակերեսով հողամասի մասնաւորեցման վերաբերեալ փաստաթուղթերը, որուն մէջ յայտնաբերուած է առերեւոյթ յանցանքի դէպք՝ դատախազը յանցանքի մասին հաղորդում ներկայացուցած է Հակափտածութեան կոմիտէ:

Ռուսաստանահայ գործարար Արա Աբրահամեան

Երեւանի Կեդրոն համայնքին նուիրաբերուած, պատմամշակութային յուշարձան հանդիսացող «Մանկական Աշխարհ» նախկին հանրախանութին շէնքը 2001 թուականի Սեպտեմբեր 6-ին Կեդրոն թաղային համայնքի եւ «Սոզլասիէ-Արմենիայ» ընկերութեան միջեւ կնքուած ուղղակի վաճառքի պայմանագրով օտարուած է:

2023 թուականի Հոկտեմբեր 10-ին Հակափտածութեան կոմիտէին մէջ նախաձեռնուած է քրէական վարույթ՝ Քրէական օրէնսգիրքի 441-րդ յօդուածի 1-ին մասով (պաշտօնատար անձի կողմէ իշխանական կամ ծառայողական լիազօրութիւնները կամ անոնցմով պայմանաւորուած ազդեցութիւնը չարաչահելը կամ լիազօրութիւնները անցնելը):

«Սոզլասիէ-Արմենիայ» ընկերութեան իրական սեփականատէր կը հանդիսանան Հրաչեայ Սարգսեանը, Վարդան Թունեանը եւ Աւետ Ադոնցը: Վարդան Թունեանը ոստիկանութեան ներքին հաշուեքննութեան վարչութեան նախկին պետն է: Ան այժմ ոստիկանութեան նախկին պետ Վլատիմիր Գասպարեանի եւ վերջինիս տեղակալ Լեւոն Երանոսեանի հետ միասին մեղադրեալի կարգավիճակ ունի մէկ այլ քրէական գործով: Աւետ Ադոնցը նախկին

դեսպան է, ինչպէս նաեւ 2019-2021 թուականներուն եղած է արտաքին գործերու նախարարի տեղակալ: 2021-ին հեռացած է պաշտօնէն՝ սեփական դիմումի համաձայն:

Ըստ իրաւաբանական անձերու երկկտրոնային արձանագրութեան տուեալներուն՝ «Սոզլասիէ-Արմենիայ»-ի միակ մասնակիցը «Սոզլասիէ» ընկերութիւնն է, որ արձանագրուած է Մոսկուայի մէջ ու կը պատկանի Արա Աբրահամեանին: «Սոզլասիէ-Արմենիայ»-ի մէջ բաժնեմաս ունեցած է նաեւ Աբրահամեանի եղբայրը՝ Սերյոժա Աբրահամեանը, որ 2003-2007 թուականներուն եղած է անկուսակցական պատգամաւոր, իսկ 2007-ին պատգամաւոր դարձած է ՕԵԿ-էն:

Ի դէպ, «Սոզլասիէ-Արմենիայ»-ն պետական գրանցում ստացած է 2001 թուականի Օգոստոս 31-ին՝ Արամի 32 շէնքի մասնաւորեցումէն օրեր առաջ: Հանրախանութի՝ Երեւանի կեդրոնին մէջ գտնուող շէնքը այժմ դատարկ է, այնտեղ որեւէ գործունէութիւն չի իրականացուիր:

2023-ի 9 Ամսուան Մէջ Առաջին 1000 Մեծ Հարկատուները Պետական Պիւտձէ Վճարած Են Սօս 3,17 Միլիարտ Տոլար

Առաջին 1000 մեծ հարկ վճարողներուն կողմէ 2023 թուականի Յունուար-Սեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին պետական պիւտձէ ընդհանուր առմամբ վճարուած է աւելի քան 1 միլիոն 266 միլիարտ 911 միլիոն դրամ կամ մօտ 3 միլիարտ 174 միլիոն տոլար: Հայաստանի Պետական Եկամտներու կոմիտէի հաղորդագրութեան համաձայն՝ հարկային մարմին կատարուած վճարումներուն գումարը կազմած է աւելի քան 967 միլիարտ 676 միլիոն դրամ, իսկ

մաքային մարմին կատարուած վճարումներուն գումարը՝ շուրջ 299 միլիարտ 235 միլիոն դրամ:

ՊԵԿ-ը հրապարակած է տուեալ ժամանակահատուածին 1000 մեծ հարկ վճարողներուն ցանկը, որուն առաջին եռեակին մէջ են Ջանգեղուրի պղնձամոլիպտենային գործարանը, «Կապիթոմ Արմենիայ» եւ «Կրանտ Թոպաքօ» ընկերութիւնները՝ համապատասխանաբար 52,4 միլիարտ, 39,5 միլիարտ եւ 31 միլիարտ դրամ ընդհանուր վճարումներով:

Այս Տարուան Առաջին 9 Ամիսներուն ՀՀ Քաղաքացիութիւնը Տրուած է 16 Հազար 21 Անձի

Այս տարուան առաջին 9 ամիսներու ընթացքին նախագահին հրամանագրով ՀՀ քաղաքացիութիւն շնորհուած է 16 հազար 21 անձի, քաղաքացիութեան հրաժարած է 2 հազար 726-ը: Ազգային ժողովին մէջ այս մասին յայտնեց Ներքին Գործերու նախարարութեան գլխաւոր քարտուղար Արա Ֆիտանեանը:

9 ամիսներուն յանցագործութիւններու թիւը 26 հազար 489 էր, ապա այս տարուան նոյն ժամանակահատուածին 29 հազար 682 է:

Յանցագործութիւններու աճը պայմանաւորուած է թմրանիւթերու ապօրինի շրջանառութեան, ապօրինի գէնքի եւ կաշառակերութեան դէպքերու բացառապէս մեծ: Արա Ֆիտանեան խորհրդարանին տեղեկացուց, որ թմրանիւթերու ապօրինի շրջանառութեան դէպքերը աճած են 2294-ով, կաշառակերութեան դէպքերը՝ 295-ով:

ԼՈՒՐԵՐ

Փաշինեան Թիֆլիսի Սեյ Ներկայացուց «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» Նախագիծը

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ելոյթ կ'ունենայ «Մետաքսի ճանապարհ» համաժողովի ընթացքին

«Մետաքսի ճանապարհ» պատմական եզրույթը կ'առնչուի բարեկեցութեան, խաղաղութեան, զարգացման, համագործակցութեան հետ, որովհետեւ Մետաքսի ճանապարհը կ'անցնէր բազմաթիւ երկիրներով ու բնակավայրերով, եւ այդ ճանապարհները մարդկային, մշակութային, տնտեսական ու քաղաքական կապեր ստեղծելու, ժողովուրդներու, երկիրներու իրար աւելի լաւ ճանչնալու միջոց էին: Այս մասին յայտարարած է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ Թիֆլիսի մէջ ելոյթ ունենալով «Մետաքսի ճանապարհ» համաժողովի ընթացքին:

Ճանապարհը ոչ միայն երկիրներ ու քաղաքներ կը կապէ միմեանց, այլեւ մարդոց, եւ հետեւաբար, էթնէ բանուկ, գործուն ճանապարհը համագործակցութեան, խաղաղութեան, յաջողութեան նշան է, փակ ճանապարհները կը վկայեն խնդիրներու մասին, ընդգծած է Փաշինեան՝ շարունակելով. «Մենք սա գիտենք սեփական օրինակով: Մեր չորս հարեւաններից երկուսի հետ մեր ճանապարհները բաց են, ինչը վկայում է նրանց հետ մեր ունեցած յարաբերութիւնների բարեկամական լինելու մասին: Մեր հարեւաններից երկուսի հետ մեր ճանապարհները փակ են, ինչը յարաբերութիւններում առկայ բարդութիւնների շատ խօսուած վկայութիւն է: Բայց ես այսօր չեմ եկել պատմելու մեր ունեցած բարդ յարաբերութիւնների մասին, այլ ուզում եմ ասել, որ առանց ճանապարհների շատ դժուար կը լինի կառուցել խաղաղութիւն»:

«Խաղաղութեան Խաչմերուկ» նախագիծը՝ խաղաղութեան օրակարգի կարեւոր մաս

Ակնյայտ է, որ Հարաւային Կովկասը ունի խաղաղութեան կարիք, ըսած է Հայաստանի վարչապետը. «Իսկ ի՞նչ է խաղաղու-

թիւնը: Դա մի վիճակ է, երբ երկրներն ապրում են բաց սահմաններով, տնտեսական, քաղաքական, մշակութային, մարդկային աշխուժ կապերով կապուած, բոլոր հարցերը դիւանագիտական եղանակով եւ երկխօսութեամբ լուծելու փորձ եւ աւանդույթ կուտակած: Սա է իրական խաղաղութիւնը»:

«Այս է պատճառը, որ մեր կառավարութիւնը մշակել եւ ներկայացնում է «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» նախագիծը՝ որպէս խաղաղութեան օրակարգի կարեւոր մի մաս: Այդ նախագիծ առանցքային իմաստը Հայաստանի, Թուրքիայի, Ատրպէյջանի, Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան միջեւ հաղորդակցութիւնների զարգացումն է, ճանապարհներ, երկաթուղիներ, խողովակաշարեր, մալուխներ, էլեկտրահաղորդման գծեր նորոգելու, կառուցելու, գործարկելու միջոցով», ըսած է Փաշինեան՝ շարունակելով.

«Հայաստանի հարաւով եւ հիւսիսով անցնող երկաթուղիներն արդէն երեսուն տարի չեն գործում տարածաշրջանային առումով, չեն գործում նաեւ արեւելքը արեւմուտքին կապող բազմաթիւ ճանապարհներ, մինչդեռ այդ ճանապարհների վերագործարկումը կասպից ծովը Միջերկրականին կապող կարճ եւ արդիւնաւէտ ուղի կը դառնար, թէ՛ երկաթուղային, թէ՛ որպէս մայրուղի»:

«Նոյն կերպ եւ այդ երկաթուղային եւ մայրուղիի հաղորդակցութիւնները կարող են Մոցը Աեծովի, այդ թւում՝ վրացական նաւահանգիստներին կապող արդիւնաւէտ ճանապարհ դառնալ: Այս ծրագիրը հսկայական օգուտներ կը բերի մեր տարածաշրջանի բոլոր երկրներին եւ ես ցանկանում եմ կառավարութիւնների, մասնաւոր ներդրողների ուշադրութիւնը հրաւիրել այս հնարաւորութեան վրայ»:

«Ձանգեզուրի Միջանցքը» Մեզի Համար Կորսնցուցած Է Իր Գրաւչութիւնը. Հաճիւ

Ատրպէյջանը մտադիր չէ գրաւել Միւնիքը այն բանէն յետոյ, երբ երկու կողմերը չկրցան համաձայնութեան գալ «Ձանգեզուրի միջանցք»-ի հարցով:

Այս մասին «Politico»-ի հետ գրոյցին ըսած է Ատրպէյջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր օգնական Հիքմետ Հաճիւեւը:

Նախագիծը, անոր խօսքով, «կորսնցուցած է իր գրաւչութիւնը, փոխարէնը Ատրպէյջանը կրնայ այդ ընել Իրանի հետ»:

«Մեր օրակարգը կը վերաբերէր միայն երկկողմանի ներգրաւուածութեան շրջանակներուն մէջ փոխադրութեան կապերու կառուցմանը: Այն դեռ սեղանին է», ըսած է ան:

Հայաստանի 2024-ին Պաշտպանութեան Ոլորտի Պիւտճէն 2018-ի Համեմատ Կ'աճի 125 Տոկոսով

Պաշտպանութեան ոլորտին մէջ 2018 թուականին համեմատ 2024-ին պիւտճէն կը կրկնապատուի՝ աւելնալով 125 տոկոսով: Աւելցող մասը 2024 թուականի պիւտճէին 309 միլիարդ դրամ է, իսկ 2018 թուականին նախատեսուած ամբողջ տարուան պիւտճէն եղած է 247,9 միլիարդ դրամ:

Այս մասին Ազգային ժողովին մէջ 2024 թուականի պետական պիւտճէի քննարկման ժամանակ նշեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը:

«Պէտք է արձանագրենք, որ մեր պաշտպանական ծախսերը հակասօրէն եւ առանցքային են, եւ մեզ համար առաջնային է մեր բանակի բարեփոխումները: Պէտք է

ընդգծել, որ պաշտպանական ծախսերի այսպիսի դինամիկան որեւէ կերպ չի հակասում խաղաղութեան մեր օրակարգին, որովհետեւ մարտունակ զինուած ուժեր ունենալը իւրաքանչիւր պետութեան օրինական իրաւունքն է ու պարտադիր համարում՝ ցանկացած պետութեան համար: Մենք այս ուղղութեամբ առաջ ենք շարժուում, ի հարկէ, ոչ այն տեմով, որը մեզ համար ցանկալի է, որովհետեւ դրա համար կան առարկայական եւ ոչ-առարկայական խոչընդոտներ, բայց պէտք է արձանագրենք, որ մենք մեր հռչակած ընթացքը անփոփոխութեան ոլորտում մեր յարաբերութիւնների վերաբերեալ իրազօր-ծում ենք», ըսաւ ան:

Հնդկաստան Կը Քննարկէ Հայաստանին Սպառազինութեան Նոր Խմբաքանակ Մատակարարելու Հարցը

Նախապէս Հայաստանին մատակարարուած հնդկական «Pinaka» հրթիռային կայանքը

Հնդկաստանը կը դիտարկէ Հայաստանին սպառազինութեան նոր խմբաքանակ մատակարարելու հնարաւորութիւնը: Այս մասին գրած է «The Economic Times» պարբերականը:

«Հնդկաստանը կը մտածէ Հարաւային Կովկասի մէջ իր ռազմավարական դաշնակիցին՝ Հայաստանին սպառազինութեան նոր խմբաքանակ մատակարարելու մասին՝ անցեալ տարուան ընթացքին սպառազինութեան առաջին խմբաքանակի յաջող մատակարարումէն յետոյ», գրած է պարբերականը:

Կը նշուի, որ վերջերս Հայաստանէն բարձրաստիճան պաշտօնեայ ժամանած է Նիւ ԵլՏի եւ քննարկումներ ունեցած է այս առնչութեամբ: Պարբերականը կ'ընդգծէ, որ

Հնդկաստանը դարձած է գէնքի վստահելի մատակարար Հայաստանի համար:

Նոր մատակարարումներու մասին մանրամասնութիւններ առայժմ չկան, սակայն, ինչպէս կը նշէ պարբերականը, հայ դիտորդները, որոնք փափաքած են անանուն մնալ, ըսած են, որ խմբաքանակը կրնայ ներառել սարքաւորումներ, որոնք զսպող միջոց պիտի հանդիսանան Ատրպէյջանի հետ հակամարտութեան իրավիճակին մէջ:

Հնդկաստանի կողմէ Հայաստանին մատակարարուած սպառազինութեան վերջին խմբաքանակը ներառած է «Pinaka» տեսակի բազմափողային հրթիռային կայաններ, հակահրատարակ զինամիջոցներ, հրթիռներ եւ այլ զինամթերք:

Հայաստանը Մինչեւ 2044 Չի Կրնար Հրաժարիլ Ռուսական Ռազմախարսիսէն. «Իզվեսթիա»

Հայաստանը չի կրնար միակողմանիօրէն հրաժարիլ ռուսական ռազմախարսիսէն մինչեւ 2044 թուականը: Կիւմրիի թիւ 102 խարխիսին վերաբերեալ պայմանագրի գործողութեան ժամկէտը որոշուած է թիւ 5 արձանագրութեամբ, այդ դրոյթներու վերանայման կարգը կը հանդիսանայ բուն համաձայնագրի մաս, եւ բոլոր որոշումները կ'ընդունուին փոխադարձ համաձայնութեամբ, պարզաբանած է ռուսական «Իզ-

վեսթիա»-ն:

Այս տեղեկութիւնը հաստատած են Պետական Տնօնային մէջ: Աւելի վաղ, ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտնած էր, որ Երեւանը չի տեսներ առաւելութիւններ իր տարածքին ռուսական ռազմախարսիսի առկայութեան: Միաժամանակ խարխիսի հնարաւոր դուրսբերման մասին հարցումին Փաշինեան պատասխանած էր, որ ներկայիս նման հարց չի քննարկուի:

Լեոնային Ղարաբաղի Մեջ ՄԱԿ-ը Պետք է Գործէ Արհեստավարժ Եւ Անաչառ. Լեմքինի Հիմնարկ

Լեմքինի անուան ցեղասպանութեան կանխարգելման հիմնարկը հիասթափութիւն յայտնած է Հոկտեմբեր 1-ին ՄԱԿ-ի առաքելութեան Լեոնային Ղարաբաղ կատարած այցի արդիւնքներէն, որ տեղի ունեցած է այն բանէն յետոյ, երբ ԼՂ-ի ամբողջ հայ բնակչութիւնը արդէն փախած էր ատրպէյ՝ ճանական կողմի վերջին ներխուժումէն յետոյ բռնի տեղահանման պատճառով:

«Մենք ՄԱԿ-ին կոչ կ'ընենք նախապատրաստելու համապատասխան առաքելութիւն դէպի Արցախի Հանրապետութիւն, որ պիտի ներառէ միջազգային խումբի անդամներ հակամարտութեան հանդէպ չհարձակող երկիրներէ՝ այնտեղ ընթացիկ իրավիճակի մանրակրկիտ վերլուծութիւն իրականացնելու համար: Արցախի մէջ հայերուն իրաւունքները ապահովելու համար ՄԱԿ-ը պէտք է գործէ արհեստավարժ եւ անաչառ՝ պահպանելով հաւատարմութիւնը ՄԱԿ-ի կանոնադրութեան մէջ ներկայացուած արժեքներուն», կ'ըսուի հիմնարկի յայտարարութեան մէջ: Փաստաթուղթին մէջ մասնաւորապէս կը նշուի, որ Լեմքինի հիմնարկը ՄԱԿ-ի առաքելութեան աշխատանքը կը համարէ անյաշող, քանի որ չէ կրցած ճշգրիտ ներկայացնել եւ

գնահատել ԼՂ-ի մէջ տիրող իրավիճակը:

«Մենք խորապէս համոզուած ենք, որ «Առաքելութիւնները յանուն առաքելութեան» եւ «Յայտարարութիւնը յանուն յայտարարութեան» համարժէք պատասխան չեն այնպիսի լուրջ եւ վտանգաւոր իրավիճակներուն, որ քան այն, ինչ տեղի ունեցած է Հարաւային Կովկասի մէջ: Մենք կասկածի տակ կը դնենք այդ առաքելութեան բարեխղճութիւնն ու ազնուութիւնը: ՄԱԿ-ի առաքելութեան գործունէութեան եւ գնահատման անորոշ սկզբունքները, ուր կը բացակային որեւէ յստակ նպատակները, մեթոտաբանութիւնը կամ ցուցումները, լրջօրէն կը վտանգէ իսթարբութիւնը, որ միջազգային հանրութիւնը միասին կը տածէ ՄԱԿ-ի աշխատանքին նկատմամբ», յայտարարած են կառույցէն:

Աւելի վաղ, ՄԱԿ-ի գլխաւոր քարտուղարի ներկայացուցիչ Սթեֆան Ծյուժարիքը նշած էր, որ ԼՂ այցելութեան մէկ օրուան ընթացքին ՄԱԿ-ի առաքելութիւնը քաղաքացիական ենթակառուցուածքներու, այդ շարքին՝ դպրոցներու, հիւանդանոցներու ոչնչացման նշաններ չէ յայտնաբերած, թէեւ բոլոր խանութները փակ եղած են:

Բռնի Տեղահանման Ընթացքին 64 Արցախցի Մահացած Է

64 արցախցի մահացած է բռնի տեղահանման ընթացքին՝ ճանապարհին սնունդի, դեղորայքի, բժշկական օգնութեան բացակայութեան պայմաններուն մէջ, «Ազատութեան» փոխանցեց Քննչական Կոմիտէի խօսնակ Գոռ Աբրահամեանը:

Ան նաեւ տեղեկացուց, որ Սեպտեմբեր 19-ի մարտական գործողութիւններէն յետոյ մինչեւ այժմ 30 գիւնուորի եւ 12 քաղաքացիական անձի գտնուելու վայրը անյայտ է:

Ըստ Աբրահամեանի՝ մէկօրեայ պատերազմի զոհերուն թիւը աւելի քան 200 է, սպանուած է 9

քաղաքացիական անձ, անոնցմէ 3-ը երեխաներ են, վիրաւորուած ստացած են 231 զինուոր ու 80 խաղաղ բնակիչ:

Քննչական Կոմիտէին կը տեղեկացնեն, որ ատրպէյճանցի զինուորականները 14 հոգի խոշտանգած են:

Այս տուեալները, ըստ Աբրահամեանի, վերջնական չեն, Ատրպէյճանի կողմէ Լեոնային Ղարաբաղի մէջ իրականացուած ցեղային գտնումներուն վերաբերեալ քրէական գործով քննութիւնը կը շարունակուի:

Խնդրեցի Պարոն Սիրզոյեանէն Թոյլ Տալ Երեւանի Մէջ Հիմնել Հունգարական Հիւպատոսութիւն

Հունգարիոյ արտաքին գործերու եւ առեւտրի նախարար Փեթեր Սիյարթօն ժամանած է Հայաստան:

Տեղի ունեցած է Հայաստանի եւ Հունգարիոյ արտաքին գործերու նախարարներու առանձնազրոյցը, որուն յաջորդած է ընդ-

լայնուած կազմով հանդիպումը: Հանդիպման աւարտէն յետոյ կայացած է Սիրզոյեանի եւ Սիյարթօնի մամուլի ասուլիսը:

«Անցեալ տարուան աւարտին մենք պարոն նախարարին հետ Լեհաստանի մէջ որոշում ընդունեցինք առ այն, որ կը վերսկսենք մեր

Պետական Պարտքը Կ'աւելնայ, Որովհետեւ Պիտու՞ն Դակասուրդ Ունի

«Պետական պարտքն աւելանում է, որովհետեւ մեր պիւտճէն ունի պակասուրդ: Այսինքն՝ մեր ծախսերն աւելի շատ են, քան մեր եկամուտները: Ամէն տարի ունենում ենք մօտաւորապէս 3 տոկոսին մօտ ծրագրաւորուած պակասուրդ: Հիմա 2024 թուականի համար մենք ունենք 3 թրիլիոն 17 միլիարդ ծախս: Բայց դրանից ունենք 340 միլիարդ ավելի քիչ եկամուտ: Եւ 340 միլիարդ պարտք պէտք է վերցնենք», Ազգային ժողովին մէջ ճեպագրուցի ժամանակ ըսաւ ՀՀ Ելեւմուտքի նախարար Վահէ Յովհաննիսեանը:

Ան նշեց, որ տարբեր գործընկերներ կ'ըսեն, որ այդ գումարը դարձեալ աւելցուցէք, եւ չի շեցուց, որ Ազգային ժողովի փոխնախագահ Յակոբ Արշակեանը կ'առաջարկէր բարձր արհեստագիտական ոլորտին աւելի շատ գումար յատկացնել:

Նախարարին խօսքով՝ եթէ որոշեն այդ ծախսը ընել, սա կը նշանակէ, որ այդ պակասուրդը աւելի շատ պէտք է ըլլայ, եւ հիմա այդ պակասուրդը կը կատարուի պարտքով:

«Մենք տարբեր աղբիւրներից պարտք ենք ներգրաւում, որպէսզի այս ծախսերը կարողանանք ապահովել: Եւ միշտ պարտքն աճում

ՀՀ Ելեւմուտքի նախարար Վահէ Յովհաննիսեան

է: Այլ հարց է, որ մեր եկամուտները պէտք է աւելի արագ աճեն, քան մեր պարտքը, որպէսզի մենք երբեք խնդիր չունենանք: Դուրս որ 100.000 վարկ էք վերցնում, դա շատ է, թէ՞ քիչ է: Դա կախուած է նրանից, թէ դուրս ինչ աշխատավարձ էք ստանում», ըսաւ նախարարը:

Ան նշեց, որ մեր պարտք-ՀՆԱ յարաբերակցութիւնը միւս տարուան վերջը կը ծրագրեն, որ ըլլայ 50 տոկոսէն ցած, մասնաւորապէս՝ 48,4 տոկոս:

Գանատան Կանգնած Է Հայաստանի Կողքին. Գանատայի Արտաքին Գործերու Նախարար

«Շատ հաճելի է կրկին Հայաստան գտնուել, պարոն Սիրզոյեան, թէպէտ ըսիք, որ սա արտաքին գործերու նախարարի՝ Հայաստան առաջին պաշտօնական այցն է, բայց իմ երկրորդ այցն է, որովհետեւ այն ժամանակ արտաքին գործերու նախարար չէի: Ֆրանքֆոնի համար պատասխանատու նախարարն էի եւ մեծ ուրախութեամբ կը չի շեմ այն հրաշալի զագաթաժողովը, որ հիւրընկալուեցաւ Հայաստանի կողմէ 2018 թուականին: Այլ ժամանակներ էին, չիրաւի: Բայց հրաշալի է, որ վերադարձած եմ», այս մասին ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Սիրզոյեանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսի ժամանակ ըսաւ Գանատայի արտաքին գործերու նախարար Մելանի ժոլին:

Ան նշեց, որ Գանատայի եւ Հայաստանի բարեկամութիւնը հիմնուած է երկու ժողովուրդներու միջեւ խոր կապերու վրայ: Նախարարը անկեղծացաւ՝ ըսելով, որ երբ ինք կը վերադառնայ այստեղ, իրեն կը թուի, թէ իր ընտանիքին գիրկը վերադարձած է:

Այնուհետեւ Գանատայի արտաքին գործերու նախարարը ըսաւ, որ հայկական ծագում ունեցող 60.000 անձ Գանատան հայրենիք կը

Գանատայի արտաքին գործերու նախարար Մելանի ժոլին

համարեն, եւ Գանատայի հայկական համայնքը աշխույժ է, այն շատ գործուն է եւ հսկան ներդրում ունի իրենց երկրի քաղաքներու կեանքին մէջ, ընդ որում իր հայրենի քաղաքի՝ Մոնրէալի:

«Գանատան կանգնած է Հայաստանի կողքին՝ աշակցելով հայ ժողովուրդի անկախութեան ու ինքնիշխանութեան, մենք կը հաւատանք ձեր ժողովրդավարական նկրտումներուն եւ պատրաստ ենք աշխատելու ձեզի հետ», ըսաւ նախարարը:

զիւստագիտական կապերը եւ կը կառուցենք այնպիսի համագործակցութիւն, որ պիտի ծառայէ երկու երկիրներու շահերուն», ըսաւ Հունգարիոյ արտաքին գործերու նախարարը եւ աւելցուց, որ կայ ընդհանուր հիմք՝ քրիստոնէութիւնը: Երկու երկիրներն ալ հարիւրամեակներ քրիստոնէական են:

«Խնդրեցի պարոն նախարարին, որ ան ինձի թոյլ տայ Երեւանի մէջ ստեղծել հունգարական

հիւպատոսութիւն, եւ մենք պիտի խնդրենք «WizzAir» հունգարական ընկերութեանէն, որ արդէն իսկ 7 երկիրներու 9 քաղաքներ կը թռչի, աւելցնել նաեւ Պուտափեշթը այս երկիրներու շարքին՝ ֆիզիքապէս, անմիջական կապ ապահովելով մեր երկիրներուն միջեւ», ըսաւ ան: Փետր Սիյարթօն սա բաւական լաւ լուծում համարեց երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները ամրապնդելու հարցին մէջ:

Տունիա Միյաթովիչ Կ'ամփոփե Զայաստան Եւ Ատրպէյճան Այցերը

«Մարդու իրաւունքներու խախտումները դարձեալ նշանաւորեցին Ղարաբաղի տարածաշրջանին մէջ եւ անոր շուրջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ երկարատեւ հակամարտութեան վերջին գլուխը», Հայաստան եւ Ատրպէյճան այցերը ամփոփելով յայտարարած է Եւրոխորհուրդի մարդու իրաւունքներու յանձնակատար Տունիա Միյաթովիչը:

Ղարաբաղի հայերը «յայտնուեցան լքուած վիճակի մէջ՝ առանց որեւէ կողմէ որեւէ յուսալի անվտանգութեան կամ պաշտպանութեան երաշխիքներու», «անոնց համար տունէն հեռանալը միակ հասանելի տարբերակն էր»:

«Մարդու իրաւունքներուն նկատմամբ լիակատար յարգանքը եւ միջազգային չափանիշներուն խստորէն հետեւիլը պէտք է այժմ դրուին երկու երկիրներու միջեւ հաշտեցման եւ կայուն խաղաղութեան ճանապարհի կեդրոնին», ընդգծած է յանձնակատարը:

Միյաթովիչ երկու երկիրներ այցելած է Հոկտեմբեր 16-23-ին, հանդիպած է ղեկավար պաշտօնեաներու, մարդու իրաւունքներու պաշտպաններու, հակամարտութենէն տուժածներու, միջազգային եւ իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ, եղած է նաեւ հայաստանի Լեւոնային Ղարաբաղի մէջ: «Այցին պատճառը Սեպտեմբերի վերջը ընդամենը քանի մը օրուան մէջ Հայաստան փախած աւելի քան 100 հազար 600 զարաբաղցի հայերու զանգուածային տեղահանումն էր: Այդ յաջորդեց Սեպտեմբեր 19-ին եւ 20-ին Ատրպէյճանի ռազմական գործողութիւններուն, տարածաշրջանի հետագայ լիակատար վերահսկողութեան եւ Ատրպէյճանի կողմէ Լաչինի միջանցքով ճանապարհի իննամսեայ արգելափակման հետեւանքով մարդոց տեղաշարժի ու հիմնական ապրանքներու, ծառայութիւններու եւ ուժանիւթակիրներու հասանելիութեան երկարատեւ խախտումներու», նշած է Միյաթովիչ՝ յաւելելով, որ

«Ատրպէյճանը պէտք է երաշխաւորէ տարածաշրջանին մէջ մնացած հայերու եւ Հայաստան մեկնածներու մարդու իրաւունքները, ներառեալ՝ ապահով եւ արժանապատիւ իրենց տունները վերադառնալու իրաւունքը», ընդգծած է յանձնակատարը:

ԵՆ մարդու իրաւունքներու յանձնակատարի գրասենեակին տարածած հաղորդագրութեան համաձայն՝ Միյաթովիչ շեշտած է, որ «այժմ աւելի քան երբեք բոլոր կողմերը պէտք է վճռական գործողութիւններ ձեռնարկեն՝ կանխելու եւ պայքարելու ատելութեան խօսքի դէմ, ինչպէս նաեւ աջակցին համակցութեան եւ հաշտեցման նպատակով նախաձեռնութիւններուն»:

Յանձնակատարը իր դիտարկումներն ու առաջարկութիւնները պիտի ներկայացնէ յառաջիկային:

Զայաստան Նոր Գործընկերներ Կը Փնտռէ

Շարունակուած էջ 2-էն

Ամերիկեան պարբերականը կը չի շեղուէ, որ վերջին շաբաթներուն Մոսկուան անցած է հրապարակային կշտամբանքներու եւ սպառնալիքներու այն բանէն ետք, երբ Հայաստանը վաւերացուց Հոռոմի կանոնադրութիւնը, վարչապետն ալ Եւրոխորհուրդարանին մէջ քննադատեց Ռուսաստանի անգործութիւնը Հայաստանի ու արցախահայերուն անվտանգութիւնը պաշտպանելու հարցով:

Արձագանգելով հարցումին, թէ արդեօք իրեն կը մտահոգե՞ն նման յայտարարութիւնները եւ մտափախութիւն չունի՞ր, որ Մոսկուան կրնայ գինք հեռացնել իշխանութենէն, Փաշինեան վրդովմունքը չէ թաքցուցած:

«Նման մօտեցումը խախտում է բազմաթիւ կանոններ՝ միմեանց ներքին գործերին չմիջամտելուց եւ դիւանագիտական կողակտութիւնից սկսած», ըսած է ան:

Չնայած յայտարարուեցաւ, որ Ատրպէյճանը հրաժարած է ամսուան վերջը Պրիւքսէլի մէջ նախատեսուող հանդիպումէն, Հայաստանի վարչապետը պնդած է, որ կը մնայ լաւատես՝ յառաջիկայ ամիսներուն Ատրպէյճանի հետ խաղաղութեան պայմանագիր կնքելու հարցով:

«Տարածաշրջանի ապագան

պէտք է լինի տեւական ժամանակ փակ սահմանների ու առեւտրային ուղիների, այդ թւում՝ Թուրքիան ու Ատրպէյճանը կապող ճանապարհի բացումը, եթէ այն յարգում է Հայաստանի ինքնիշխանութիւնը: Անվտանգութիւնը պէտք է ձեռք բերուի ոչ միայն բանակով, այլեւ տարածաշրջանային խաղաղութեամբ», ըսած է ան:

Պատասխանելով Ռուսաստանի հետ Հայաստանի պատմական յարաբերութիւններուն վերաբերեալ հարցումին՝ Փաշինեան յորդորած է անոր փոխարէն կեդրոնանալ «Թուրքական հարեւաններու» Թուրքիոյ եւ Ատրպէյճանի հետ Հայաստանի շատ աւելի երկար պատմութեան վրայ»:

«Այստեղ են բոլոր հարցերը, եւ այստեղ են բոլոր հարցերի պատասխանները», ըսած է Փաշինեան, յաւելելով. «Մենք պէտք է նախ աշխատենք բարելաւել տարածաշրջանային մեր յարաբերութիւնները»:

Աւելին, Փաշինեան ընդգծած է, որ անվտանգութեան ոլորտին մէջ յարաբերութիւնները զանազանեցնելու, նոր դաշնակիցներ գտնելու Երեւանի ջանքերը պէտք է դիտարկել ոչ թէ զուտ որպէս արեւմտեան խարխիսներու եւ գէնքի խնդրանք, այլ՝ որպէս տարածաշրջանին մէջ կայուն խաղաղութեան ձգտում:

Որպէսզի Չկրկնուի Զոկտեմբեր 27-ն

Շարունակուած էջ 1-էն

վութեան հարցը միշտ ալ եղած են Զայաստանի ժողովուրդի մեծամասնութեան մտահոգութեան առարկայ: Վերջին տարիներուն ընդդիմադրութեան հանրահաւաքներու ընթացքին օգտագործուող հռետորաբանութիւնը եւ վարչապետի հասցէին հնչող սպառնալիքներու լոյսին տակ այս հարցը կը դառնայ աւելի հրատապ: Նոյնիսկ կարելի է ըսել, որ Փաշինեանի ապահովութեան համար առնուած միջոցները անբաւարար են, մասաւանդ որ ներկայիս նախկին իշխանութիւններուն սատարողները դարձած են աւելի յուսահատ: Այն ինչ որ չկարողացան ընել ընտրութիւններու միջոցաւ ու ձախողեցան՝ հանրահաւաքներու ընթացքին, կրնան փորձ կատարել

իրականացնելու այլ հնարքներով:

Այս ժամանակներուն աշխարհի բոլոր երկիրներու ղեկավարներու կեանքին սպառնացող վտանգը միշտ ալ ներկայ է: Առաւել եւս Զայաստանի պարագային, ուր նախկին վարչակարգը շատ դժուար կը տանի իշխանութեան կորուստը:

Զոկտեմբեր 27-ն չկրկնուելու համար իրաւապահ մարմինները եւ դատախազութիւնը պէտք է լրջութեամբ մօտենան Վարչապետի հասցէին հնչող իւրաքանչիւր սպառնալից ելոյթին ու անոնց հետեւնալով եւ ճշմարտութիւնը արտայայտելու, որպէսզի չկրկնուի Զոկտեմբեր 27-ն ու դարձեալ հարուածի տակ չյայտնուի Զայոց պետականութիւնը:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Երբ Դու Եւրոպայով Չես Զբաղուում

Շարունակուած էջ 2-էն

հոսք» խողովակաշարով Հունգարիա եւ Սերպիա մատակարարող ռուսական գազի մաքսատուրքը կտրուկ բարձրացնելու օրէնսդրական փոփոխութիւն է կատարել:

Մի խօսքով, միանշանակ չէ, որ Եւրամիութիւնը երես է թեքում Ատրպէյճանից, բայց առկայ տարածաշրջանները SOCAR-ի փոխնախագահի մակարդակով հրապարակաչափում վկայում է խնդրի խորութիւնը եւ Պաքուի համար սկզբունքային նշանակութիւնը:

Ի՞նչ հետեւութիւններ կանի Իլհամ Ալիեւը: Ակնյայտ է, որ Պրիւքսէլի հետ դիմակայութիւնը պայմանաւորուած է Մոսկուա-Անքարա առանցքային քննարկումներից Ալիեւի ակնկալիքներով: Ռուսաստանը, հաւանաբար, ազդեցութեան լծակներ կը գործադրի Հայաստանի նկատմամբ: Ի՞նչ խորքով եւ լայնքով: Առայժմ Եւրամիութիւնը զբաղուած է Ատրպէյճանով, քանի որ վերջին մէկ տարուամ Իլհամ Ալիեւը գրեթէ չի զբաղուել Եւրոպայով:

«ՍԻԼԻՔ»

Շահրամանեանը Դեռեւս Չի Զասկացել

Շարունակուած էջ 2-էն

Շահրամանեանը իր հետ կապի դուրս եկող ատրպէյճանցի պաշտօնեաներին նաեւ հարցրել է, թէ արդեօք նրանք Ատրպէյճանում համաձայն են, որ Մամուէլ Բաբայեանը բանակցի իրենց հետ եւ որ քանո՞վ է իրական աւտոնոմ կարգավիճակ ունենալը: Այս հարցերին նա բացասական պատասխան է ստացել: Շահրամանեանը չէր հասկացել, որ Բաբայեանի ու ատրպէյճանական այլ պաշտօնեաների քննարկումների թեմաներով չպէտք է ամէն մի ատրպէյճանցի պաշտօնեայի հետ գրուցել՝ հաշուի առնելով գաղտնիութեան բնոյթը:

Կամ ինչո՞ւ պէտք է Ատրպէյճանը արդէն իսկ նման պայմաններում համաձայնեւ Մամուէլ Բաբայեանի հետ բանակցութիւններ վարել, երբ տեսնում է, որ իր դիմաց ոչ թէ դիւանագէտներ ու պետական պրոֆեսիոնալ գործիչներ են, այլ ռուսական ազդեցութեան տակ գործող անձինք, որոնք մտածում են սեփական կաշին փրկելու մասին: Դա է ապացուցում նաեւ այն, որ Շահրամանեանը կարողացել է ուղղաթիւով

ապահով հասնել ՀՀ:

Հիմա էլ այս նախկին պաշտօնեան, ում իսկ խօսքերի համաձայն՝ իրեն նախագահի համար առաջադրել են՝ հաշուի առնելով, որ չունի յանցաւոր անցեալ, չի դատուել ծանր յանցագործութիւնների համար ու իր քաղաքական գործունէութեան ընթացքում չի ունեցել բարոյական խնդիրներ, յաջորդ քայլով պատրաստուած է ամբարկել Արցախից տեղահանուած մեր քաղաքացիների յետվերադարձը. «Դա մեր օրակարգային հարցերից մէկն է եւ պէտք է սկսենք քննարկումներ, այդ թւում՝ ճանապարհների որոնումներ՝ այդ հարցի լուծման համար»:

Թէ ո՞ւմ հետ է քննարկում սկսելու այդ թեմայով, կամ ո՞վ է Շահրամանեանը, որպէսզի նման քննարկումներ վարի, միգուցէ նա ինքն էլ չի հասկանում: Մարդ, ով չի ընտրուել ժողովրդի քուէով, ով ստորագրել է ԼՂ կապիտուլիացիան, ում սխալ քայլերի պատճառով ԼՂ-ն հայաստանի պետութեան խօսքում է արցախահայերի յետվերադարձից:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք «Մասիս» Շաբաթաթերթին Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

EU Preparing New Aid Package for Displaced Karabakh Armenians

STRASBOURG — The Council of Europe is preparing a comprehensive response package to the refugee influx in Armenia following a visit by the Special Representative on Migration and Refugees (SRSG) Leyla Kayacik from 11 to 13 October 2023.

This package aims to provide support to Armenia in addressing the issues related to hosting over 100,000 Karabakh Armenians, including some 30,000 children, who were forced to flee in the country in recent weeks.

During her visit, the SRSG engaged with relevant state authorities, international partners, and non-governmental organizations. She also visited two shelters in the Artashat Municipality.

She identified specific areas for support that are included in the Council of Europe's Action Plan for Armenia (2023-2026) and the Action Plan on Protecting Vulnerable Persons within the context of migration and asylum (2021-25), including:

Strengthening the protection of human rights of refugees in vulnerable

situations with direct support provided to the Migration and Citizenship Service of the Internal Affairs Ministry and the Office of the Human Rights Defender, particularly on vulnerability assessments, access to services and raising the awareness of refugees on their rights;

-Facilitating access to healthcare and mental care, including psychological support;

-Strengthening the capacities of

Continued on page 4

Foreign Minister Melanie Joly Reaffirmed Canada's Support for Armenia's Territorial Integrity

YEREVAN — Foreign Minister Melanie Joly reaffirmed Canada's support for Armenia's territorial integrity when she visited Yerevan and inaugurated the Canadian Embassy there on Wednesday.

Joly hoisted a Canadian flag outside an office building in the Armenian capital that will house the embassy. Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan also attended the ceremony.

The Canadian government announced its decision to open the embassy in June 2022. It said it wants to deepen Canadian-Armenia relations in view of a "profound geopolitical shift" in the world resulting from the Russian invasion of Ukraine. It said the diplomatic presence in Armenia as well as four Eastern European states will help

Ottawa "counter Russia's destabilizing activities." Russia denounced that explanation, saying that it is indicative of the West's "arrogant attitude towards other countries and peoples."

Mirzoyan as well as Prime Minister Nikol Pashinyan welcomed the opening of the Canadian mission during their talks with Joly. Pashinyan described it as a "remarkable event for our bilateral relations."

"I must note with satisfaction that the relationship between Armenia and Canada is based on common values such as democracy, human rights and the rule of law," Mirzoyan said, for his part.

The Armenian leaders also praised the Canadian government's recent de-

Continued on page 4

PM Nikol Pashinyan Stated That Armenia Is Striving to Diversify Its Security Policies

YEREVAN — In an interview with the Wall Street Journal published on Wednesday, Armenian PM Nikol Pashinyan stated that Yerevan is now striving to diversify its foreign and security policies after Moscow failed to live up to its commitment as an ally following Azerbaijani aggression on the territory of Armenia.

"The Collective Security Treaty and the Charter of the Collective Security Treaty Organization clearly state the actions to be taken when aggression against a member state occurs. What was described did not happen, and, of course, it is disappointing for both the Armenian government and the Armenian public.

Also, we have a bilateral agree-

ment with Russia in the field of security, and the actions described in that agreement also did not take place, which also raised very serious questions among both the government and the public," the Armenian premier said.

Replying to the journalist's question about whether this means that Armenia is planning to call for Russia to withdraw its military base from its territory, Nikol Pashinyan said:

"We are not discussing such a question. We are now more focused on discussing other issues, trying to understand the cause of such a situation, and this will be the agenda of working discussions between Arme-

Continued on page 4

India Considering Supplying a New Batch of Military Equipment to Armenia: Media Report

NEW DELHI—India is considering supplying a new batch of military equipment to Armenia after the successful delivery of the first batch of weapons over the past year, reports The Economic Times. A senior Armenian official recently visited Delhi and held discussions in this regard, according to people with knowledge of the matter who informed ET. India has emerged as a credible weapons supplier according to Armenia's require-

ments, they said. Details of the fresh supplies are not yet known, but the consignment could include equipment that would help create a deterrence amid the conflict with Azerbaijan, as suggested by unidentified observers in Armenia. The ET report described Armenia as India's "strategic ally in the Caucasus."

The latest delivery of Indian

Continued on page 4

Azerbaijan Claims No Longer Interested in Corridor Through Armenia

BAKU — A senior Azerbaijani official has said that Baku is no longer in interested in a special corridor that would connect Azerbaijan to its Nakhichevan exclave through Armenia’s strategic Syunik province.

Since the 2020 war in Nagorno-Karabakh, Azerbaijani President Ilham Aliyev has repeatedly demanded such a corridor and implicitly threatened to order his troops to open it forcibly. Armenia has rejected his demands while expressing readiness for conventional transport links between the two South Caucasus states.

Last month’s Azerbaijani military offensive in Karabakh raised more fears in Yerevan that Baku will also attack Armenia to open the extritorial “Zangezur corridor.” A senior Armenian diplomat claimed on October 8 that an Azerbaijani attack on Syunik may be “a matter of weeks.”

Aliyev’s top foreign policy aide, Hikmet Hajiyev, denied this in an interview with Politico published late on Wednesday. He said that the corridor “has lost its attractiveness for us” and that Baku is now planning to “do this with Iran instead.”

“Our agenda was only about building transport linkages and connectivity through the framework of bilateral engagement,” said

Hajiyev. “If this is the case, yes, but if not then OK. It’s still on the table but it will require from the Armenian side to show they’re really interested in that.”

Earlier this month, Azerbaijani and Iranian officials broke ground on a new road that will link Nakhichevan to mainland Azerbaijan via Iranian territory adjacent to Syunik. Russia’s Deputy Prime Minister Alexei Overchuk, who has mediated numerous Armenian-Azerbaijani talks on transport links, was reported to say on Thursday that Baku and Tehran have also agreed to build a similar rail link bypassing Armenia.

Hungary Intends to Open a Consulate in Yerevan

YEREVAN — The Hungarian government intends to open a consulate in Yerevan as the two countries try to mend estranged ties.

“I have requested permission to open a consulate in Yerevan,” Hungarian Foreign Minister Péter Szijjártó said Friday on an official visit to Armenia.

Armenia froze diplomatic relations with Hungary in 2012 after Hungarian authorities extradited to Azerbaijan an Azerbaijani army officer who hacked to death a sleeping Armenian colleague in Budapest in 2004. The officer, Ramil Safarov, whom a Hungarian court sentenced to life imprisonment in 2006, was pardoned, rewarded and promoted by Azerbaijani President Ilham Aliyev on his return to Azerbaijan.

The Hungarian government claimed to have received prior assurances by Baku that Safarov would serve the rest of his life sentence in an Azerbaijani prison. Yerevan dismissed

that explanation.

Foreign Minister Ararat Mirzoyan and his Hungarian counterpart Peter Szijjarto reached an agreement to that effect when they met in Poland in December 2022. Yerevan and Budapest appointed non-resident ambassadors to each other’s country earlier this year.

The Armenian government decided to restore the diplomatic ties last year even though Hungary never apologized for Safarov’s release and continued to support Azerbaijan in the Karabakh conflict.

Visiting Yerevan, Szijjarto emphasized the “Christian heritage and Christian faith” shared by the two nations.

“This is the easiest foundation based on which we can rebuild this relationship,” he told Mirzoyan at the start of their talks. He also voiced support for Armenia’s efforts to deepen ties with the EU.

Armenia Summons Russian Ambassador to the Foreign Ministry and Issues a Protest Note

YEREVAN — Russian Ambassador Sergei Kopyrkin has been summoned to the Armenian Foreign Ministry on Tuesday and handed a protest letter.

On October 23, 2023, Russia’s Channel One TV broadcasted “Dolls

of Tutti’s Heir” program during which insulting and completely unacceptable statements were made against high-ranking officials of the Republic of Armenia with the participation of Armenian opposition politician Andranik Tevanyan and Russian journalists

Armenia Commemorates Victims of October 27, 1999 National Assembly Attack

YEREVAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and National Assembly Speaker Alen Simonyan laid flowers today at a Yerevan memorial to mark the anniversary of the October 27, 1999, attack on the National Assembly, which killed eight officials, including then-Prime Minister Vazgen Sargsyan and National Assembly Speaker Karen Demirchyan. Scores were wounded when five gunmen broke into the parliament and opened fire with Kalashnikov AK-47s hidden under their coats.

The attackers, led by former ARF member Nayri Hunanyan, claimed they were carrying out a coup d’état, describing their act as “patriotic” and “necessary for the nation to regain its senses.”

Several investigative versions have been put forward, and several

dozen people have been questioned in 2022 and 2023 after Armenian prosecutors resumed the investigation into the terrorist act committed in the Armenian Parliament on October 27, 1999, as stated by the Armenian Prosecutor General’s Office. It noted that, based on the decisions of the body handling the proceedings, personal files of many officials have been seized, and criminal proceedings of special interest as part of the case have been carried out. During the preliminary investigation, many video and audio recordings have also been seized, and expert examinations are still underway.

The Prosecutor General’s Office emphasized that appropriate actions are being taken to clarify all the circumstances of the terrorist act and to ensure a comprehensive, complete, and objective investigation of the case.

Armenia Remains a Beacon of Democracy in the South Caucasus. Us Ambassador

With the launch of the new patrol police, the residents of Syunik will have an opportunity to collaborate more closely with representatives of the law enforcement and justice system, thereby fostering a greater sense of security. The US Ambassador to the Republic of Armenia, Kristina Kvien said during her attendance at the event dedicated to the inauguration of the Syunik Police Patrol Service division.

“On behalf of the United States government, I am honored to join you today for this important event. I am aware that following this solemn ceremony, the patrol officers of Syunik will officially commence their duties throughout the entire region. This marks a significant milestone in the establishment of patrol police across the entire territory of the Republic of Armenia.

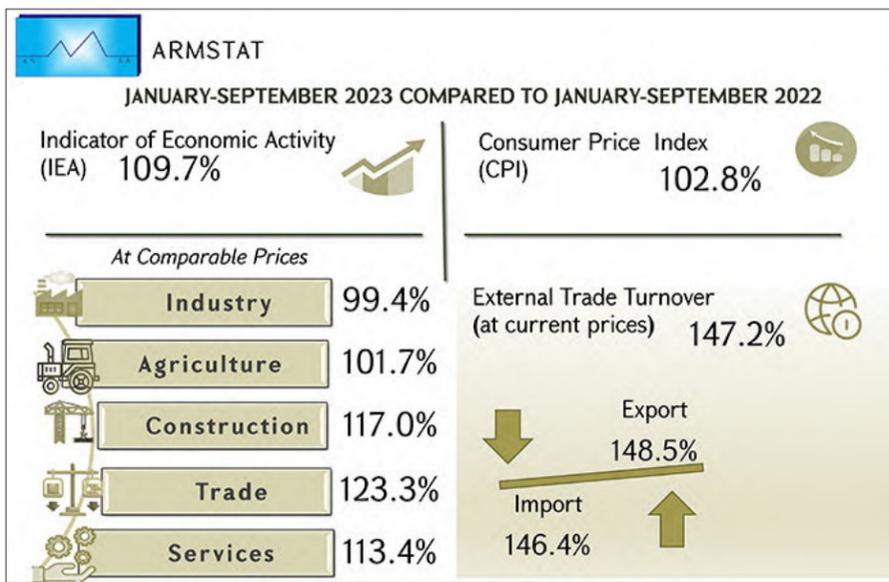
Given the opportunity that I am here in Syunik, I want to tell you about

the important work that you will carry out in Syunik. In the recent letter addressed to the Prime Minister of Armenia, President Biden reaffirmed the United States’ unwavering support

Continued on page 3

Armenia's Economic Activity in the First 9 Months of 2023 Up 9.7%

YEREVAN — Armenia's economic activity in the first 9 months of 2023 was up 9.7% when compared to the same time span of 2022, the National Statistical Committee (NSC) said today.

The growth in September 2023 as opposed to 2022 September was up 5.6% and up 3.7% compared to August this year. According to the official data, all economic sectors saw growth, except for production of industrial goods and electricity generation.

The industrial output was down 0.6% to over 1.8 trillion drams. It was also down 4.3% in 2023 September compared to 2022 September. The agricultural gross output amounted to about 619.7 billion drams, up 1.7% as opposed to the first 9 months of 2022.

The construction sector grew by 17% year-on-year to 349.3 billion drams. In September 2023 it was up 15.7% from 2022 September.

According to the statistical data, the domestic trade grew to over 3.2 trillion drams, up 23.1% from the same period of 2022. In September 2023 it was up 23.5% when opposed to 2022 September.

The services sector (without trade) grew to over 3.7 trillion drams, up 23.3% from the same period of 2022. In September of the current year compared to September of the last year, the sector grew by 24.2%. No data was available on average monthly gross salary.

Armenian government's growth projection for 2023 is 7%; the inflation is expected to be 4% ($\pm 1.5\%$). The Central Bank's growth forecast is 6.9%, with

12-month inflation expected to be slightly below the 4% target.

Armenia's foreign trade in the first 9 months of 2023 amounted to over \$13.7 billion, surging by 47.2% from the same time span of 2022, according to the National Statistical Committee.

It said in September 2023 alone the foreign trade when compared to September last year, was up 15.9%, and up 7.3% when compared to August 2023. The foreign trade turnover in Armenian drams was worth over 5.3 trillion drams.

According to the statistics, Armenian exports soared by 48.5%, to over \$5.2 billion. In September, 2023 alone compared to September last year, they were up 31.5% and compared to August this year they were up 29.5%. In AMD equivalent, exports in January-September 2023 amounted to over 2 trillion.

Imports during the reporting period totaled about \$8.5 billion, recording a 46.4% increase compared to January-September 2022.

In September of the current year alone, imports grew by 5.6% year-on-year and decreased by 6% from the previous month of August. In AMD equivalent, imports totaled about 3.3 trillion.

Fitch predicted for the Armenian economy 6.1% growth in 2023, Moody's forecast is 7%, and that of S&P is 7.5%.

The World Bank estimates that Armenia's GDP growth will be 4.4% this year, the EDB expects it to grow by 7.5%, the EBRD's growth forecast is 5%.

Syunik Is a Symbol of Armenia's Resistance and Strength: EU Ambassador

The European Union has extended its support for the establishment of a patrol service throughout Armenia by providing both technical assistance and expertise.

The Head of the Delegation of the European Union to Armenia, Ambassador Vassilis Maragos, who participated in the event dedicated to the start of the work of Syunik division of the Police Patrol Service said: "On behalf of the European Union, I would like to reaffirm our strong commitment and support in the framework of reforms that have been a cornerstone of democratic governance and the effective execution of the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement over recent years.

The rule of law and fundamental rights within the European Union will remain the foundation of our union.

As a noteworthy testament to this commitment and the advancements in these reforms, I would like to emphasize the launch and full operation of the patrol service, with the final phase of implementation taking place today in Syunik, and, of course, the creation of the Ministry of Internal Affairs in January 2023.

The European Union has provided support for the establishment of a patrol service across Armenia, supporting its implementation and operation through the provision of technical assistance and expertise. Today, we are proud to present the integration of 75 newly purchased vehicles into the patrol service," said the EU Ambassador.

Vassilis Maragos emphasized and welcomed the involvement and participation of the Government in all areas of the Ministry of Interior.

"Of course, challenges exist, and I am confident that they will be effectively addressed through enhanced capacity building, ongoing education,

heightened transparency, and increased accountability. This way, the new, reformed police service system can better meet the needs of citizens," the EU Ambassador said.

Vassilis Maragos in his speech mentioned that Syunik is a symbol of Armenia's resistance and strength.

"I would like to quote the words of the President of the European Commission, Ursula von der Leyen, during her statement following the meeting in Granada: 'The European Union stands by Armenia and is fully committed to supporting the negotiations,' " stated the EU Ambassador.

Vassilis Maragos emphasized that, in addition to this project, the European Union supports the enhancement of resilience in the Syunik region through various other initiatives.

"And one of those initiatives is the "Team Europe" initiative, within the framework of which more than 100 million euros have already been allocated for the development of the Syunik region. We expect to implement these projects and programs for the residents of this region, together with the government," the EU ambassador concluded.

Council of Europe Congress Condemns Military Operation Carried Out by Azerbaijan in Nagorno Karabakh

STRASBOURG — On 26 October 2023, during its 45th Session in Strasbourg, the Council of Europe's Congress of Local and Regional Authorities held a debate on the humanitarian situation following the flight of more than 100,000 Karabakh Armenians.

In the adopted Declaration presented by Bernd Vöhringer (Germany, EPP/CCE), the Congress strongly condemned the military operation carried out by Azerbaijan in Karabakh on 19-20 September 2023 and the preceding ten-month-long blockade of the region, which have led to a dire humanitarian situation. While recognizing the territorial integrity of Azerbaijan, the Congress deplored the serious humanitarian consequences of the situation and called on Azerbaijan to refrain from any action that may lead to its further deterioration, and to release all detained representatives of Karabakh, including at local level.

The Congress expressed its solidarity with Armenian local authorities hosting Karabakh Armenians, welcomed the support already provided to local communities by the Armenian government, and affirmed its readiness to assist Armenian national and local authorities, including through cooperation activities on the ground, in addressing the consequences of the situation.

Noting the promises made by Azerbaijan's authorities that the rights and freedoms of Armenian residents will be ensured and the announced plans for their reintegration, the Congress reaffirmed Azerbaijan's responsibility to guarantee the safety of Karabakh Armenians remaining in the region and ensure protection of their rights, including the right to establish local self-government institutions in conformity with the European Charter of Local Self-Government, and to allow a safe return to the region of those who so wish.

Armenia Remains a Beacon of Democracy

Continued from page 2

for Armenia's sovereignty, independence, territorial integrity, and democracy.

First of all, this obligation is applicable and refers to the Syunik region itself, which has been particularly affected by the regional conflict and external aggression and the region of Syunik has recently received more than 100,000 ethnic Armenians displaced from Nagorno-Karabakh.

However, despite these difficulties and problems, the commitment of Armenia and Syunik region to strengthen the rule of law has remained unwavering.

It is due to this commitment that Armenia continues to be a beacon of

democracy in the South Caucasus," The US Ambassador emphasized.

The US Ambassador noted that it was a great honor for the United States to collaborate with the Republic of Armenia in the implementation of this ambitious police reform program.

"I would like to commend the efforts of the Prime Minister and the Ministry of Internal Affairs in leading the reform processes within the country.

The United States is allocating an additional \$1 million, in addition to the \$15 million already provided by the United States to date, in support of police reforms."

This additional funding will be used to conduct the next patrol police academy scheduled for 2024," Kvien said.

Sigma Acknowledges Dr Rosine Der-Tavitian's Leadership and Dedication to the Nursing Field

LOS ANGELES -- Rosine Der-Tavitian was featured on the cover of Sigma's Chapter Leader Emphasis annual publication of September 2023. Dr. Der-Tavitian's role as the President of the Gamma Tau Chapter at-large (GTAL) from 2019-2021 is certainly a significant achievement. GTAL is an at-large chapter that encompasses three nursing schools: California State University, Northridge (CSUN), California State University Channel Islands (CSUCI), and the University of California, Los Angeles (UCLA). This demonstrates Dr. Der-Tavitian's leadership and dedication to the nursing field and her commitment to promoting excellence within these institutions.

Rosine Der-Tavitian's leadership during the global COVID-19 pandemic is certainly commendable. The pandemic brought about significant changes and challenges, particularly in the realm of remote communication and activities. Her efforts in adapting to these seismic shifts by organizing virtual meetings, adjusting membership recruitment and inductions, and enhancing activities to engage members are essential in maintaining the chapter's vitality and ensuring that its members continue to receive the support and resources they need during a challenging time.

Ensuring that Sigma board members continued to deliver and improve chapter services throughout the pandemic shows her commitment to the organization's mission and her dedication to serving its members. It's clear that Dr. Der-Tavitian played a crucial role in keeping the chapter active and vibrant during a period when many organizations faced disruptions and uncertainties. Her leadership in navigating these challenges is truly commendable.

Sigma Theta Tau International

Honor Society of Nursing, commonly known as Sigma, is a non-profit organization dedicated to nurturing nurse leaders and improving healthcare on a global scale. Founded in 1922 at Indiana University, Indianapolis, Sigma has grown to encompass a substantial and diverse membership base, with over 100,000 active members. These members are spread across 600 chapters, which are affiliated with various institutions of higher education and healthcare partners in countries ranging from Armenia, Australia, Lebanon, and Botswana to Thailand, the United States, and Wales.

Sigma's membership includes a wide range of professionals within the field of nursing, such as clinical nurses, administrators, academic nurse educators, researchers, policymakers, entrepreneurs, and others. These individuals work collectively to realize Sigma's overarching vision, which revolves around connected and empowered nurse leaders who can drive transformative changes in global healthcare.

More than 100,000 nurse leaders from around the world are proud to call themselves a Sigma Nurse.

Foreign Minister Melanie Joly Reaffirmed

Continued from page 1

cision to join a monitoring mission launched by the European Union along Armenia's border with Azerbaijan in February. Ottawa said in July that two Canadian experts will be sent to the South Caucasus country in the coming months to act as a "third-party contributor to the mission."

"Canada calls for the full respect of the territorial integrity of Armenia and reaffirms the importance of strict adherence to the principle of non-use of force or threat of it," Joly told a joint news conference with Mirzoyan earlier on Wednesday.

Joly alluded to the risk of an Azerbaijani invasion of Armenia which Armenian officials as well as some analysts believe increased after Azerbaijan's September 19-20 military offensive in Karabakh. She did not rule out the possibility of Canadian sanctions against Baku in the event of the invasion.

"When it comes to sanctions ... I

have said that everything is on the table," stressed the top Canadian diplomat.

Joly also reiterated Canada's condemnation of the Azerbaijani offensive which forced Karabakh's virtually entire Armenian population to flee to Armenia. Baku must respect "the right to return of the recently displaced Armenians from Nagorno-Karabakh," she said, adding that Ottawa has approved additional humanitarian aid to those refugees.

Just days after the outbreak of the 2020 Armenian-Azerbaijani war in Karabakh, Canada suspended the export of drone technology to Turkey. It banned such exports altogether in 2021 after investigating and confirming reports that Turkish-manufactured Bayraktar TB2 combat drones, heavily used by the Azerbaijani army, are equipped with imaging and targeting systems made by a Canada-based firm. Ankara criticized the embargo and urged the Canadian government to reconsider it.

PM Nikol Pashinyan Stated That

Continued from page 1

nia and Russia, as well as Armenia and the Collective Security Treaty Organization." Pashinyan responded.

In response to another question about whether Russia's military presence in Armenia is an asset or a liability, Pashinyan said:

"At least at this moment, I have already stated that, unfortunately, we have not seen the advantages in the context of the cases I have described.

"In general, after the failure of the peacekeeping contingent of the Russian Federation in Nagorno-Karabakh, many questions arise. These questions are legitimate because, by saying 'failure,' I mean that it is a fact that the peacekeeping troops of the Russian Federation were unable or unwilling to ensure the safety of the Armenians in Nagorno-Karabakh," the Armenian premier noted.

PM Pashinyan was asked whether he had concerns that a full-scale war with Azerbaijan could spread to the territory of sovereign Armenia and what Armenia's allies and partners should do to prevent it.

"I would, however, separate the issue of ethnic cleansing in Nagorno-Karabakh and the issue of more than 100 thousand new refugees and military operations against Nagorno-Karabakh from the question of Azerbaijan's possible aggression against Armenia. Of course, I will not say that there are no correlations between these issues, but they are separate issues.

"Of course, we hope that in the near future, the agreements reached at the quadrilateral meeting in Prague on October 6, 2022, at the trilateral meeting in Brussels on May 14, 2023, and at the trilateral meeting in Brussels on July 15, 2023, will be formalized, reaffirmed, and become the basis for the peace treaty. I want to remind you of the agreements ex-

pressed in the statement of the President of the European Council and the Prague statement.

"The first principle is that Armenia and Azerbaijan mutually recognize each other's territorial integrity. This provision was agreed upon at the Prague meeting, and on May 14, 2023, another step was taken in Brussels, where it was recorded that Azerbaijan recognizes the territorial integrity of 29,800 square km of Armenia, and Armenia recognizes the territorial integrity of 86,600 square km of Azerbaijan.

"The second principle is that the delimitation process between Armenia and Azerbaijan should take place on the basis of the 1991 Alma-Ata Declaration.

"What is special about it? Its peculiarity is that at the time of signing, the countries of the Soviet Union were already becoming or had become de facto independent countries, and with the Alma-Ata Declaration, they recorded that they recognized the existing Soviet administrative borders between the republics as state borders, recognizing the inviolability and territorial integrity of these borders. When we say that the delimitation of the borders should take place on the basis of the 1991 Alma-Ata Declaration, it means that the state maps existing at that time should be used as the basis for border delimitation.

"The third principle is that the opening of communications in the region, including the opening of roads and railways between Armenia and Azerbaijan for mutual and international trade, should take place on the basis of the principles of sovereignty, jurisdiction, equality, and reciprocity between the countries. These principles are practically agreed upon, and it remains to conclude a peace treaty based on these agreed principles and move forward."

EU Preparing New Aid Package

Continued from page 1

professionals working with vulnerable people;

-Addressing educational inclusivity and revising vocational curricula;

-Safeguarding children's rights;

-Enhancing the resilience of local authorities.

"Through this dedicated and targeted package we will support our member state Armenia and its people, as they face these unprecedented hardships and challenges", said Secretary General Marija Pejcinovic Buric.

India Considering Supplying a New Batch

Continued from page 1

weapons to Armenia included Pinaka multi-barrel rocket launchers, anti-tank missiles, and ammunition. The arms shipments were reportedly routed through Iran, which has historical ties with Armenia, leading to protests from Azerbaijan.

Earlier this year, India, Iran, and Armenia teamed up to explore a transportation corridor during a meeting in Yerevan in April. The three sides discussed economic projects, regional communication channels, prospects for deepening cultural and people-to-people contacts, and trilateral cooperation in various fields. It was de-

ecided to "continue consultations" in this format. The trilateral meeting also discussed the use of the North-South transport corridor.

The new weapons brought to Armenia are currently being tested by the Armenian military, and the results are "very satisfactory," according to the chairman of Armenia's Parliamentary Committee on Defense and Security Affairs, Andranik Kocharyan. Details of the fresh supplies are not yet known, but anonymous analysts in Armenia suggested that the cargo might comprise tools that could act as a deterrent amid the hostile environment with Azerbaijan.

Եւրախորհրդարանի Գերմանացի Պատգամաւորն Ատրպէյճանին Ձապելու Միակ Միջոցը Պատժամիջոցներն Է Յամարում

Եւրախորհրդարանի գերմանացի պատգամաւոր Վիոլա Վոն Քրամոնի կարծիքով Հայաստանի դէմ Ատրպէյճանի ագրեսիւ քայլերը զսպելու միակ միջոցն աջդ երկրի դէմ պատժամիջոցներ կիրառելն է: Պատգամաւորը նշում է՝ քանի դեռ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը վստահ է, որ պատժամիջոցներ չեն լինելու, կանգ չի առնի:

Պրիւսելում «Արմենպրես»-ի թղթակցի հետ զրոյցում Վիոլա Վոն Քրամոնն անդրադարձել է Գերմանիայի կողմից Հայաստանին հնարաւոր աջակցութեանը, Հարաւային Կովկասում խաղաղութեան հասնելու հնարաւորութիւններին եւ իր՝ Հայաստան կատարած վերջին այցին:

Ատրպէյճանը եթնիկ գտում իրականացրեց Լեռնային Ղարաբաղում եւ կարծես թէ, մարսեց դա: ԵՄ-ի արձագանքն ու գործողութիւնները յարձակման եւ բռնի տեղահանման օրերին խորը մտահոգութիւններից այն կողմ չանցան: Որքանով էր դուք ԵՄ-ի մեղքի բաժինը տեսնում այս ամենում՝ հաշուի առնելով, որ ֆինանսական աջակցութիւնը չի կարող մեղմել տեղի ունեցած ողբերգութիւնը:

Միանշանակ, ես կարծում եմ, որ այս հարցն ունի երեք շերտ: Նախ, մեղաւորը մէկն է եւ դա Ալիեւն է: Երկրորդ՝ հայերին մէկ դաւաճանող կայ, դա Ռուսաստանն է. այսպէս կոչուած խաղաղապահ ուժերը վերջին երեք տարիներին գոյութիւն չունէին: Եւ երրորդ՝ ԵՄ-ի համար շատ դժուար է, քանի որ այն, ինչ մենք կը ցանկանայինք տեսնել, կայուն խաղաղութեան հաստատման ուղղութեան Հայաստանի հետ միասին աշխատելն է: Կարծում եմ, որ ամբողջ մտադրութիւնը, թէ ինչու ԵՄ-ն չենց այս պահին չի դիմել կոշտ պատժամիջոցների ընդդէմ Ալիեւի եւ նրա ռեժիմի, չնայած այն հանգամանքին, որ Ատրպէյճանն արժանի է դրան, հետեւեալն է՝ մենք չենք ցանկանում, որ միջնորդութիւնը, միջնորդական աշխատանքները ստանձնեն Ռուսաստանը կամ Թուրքիան: Շատ վախենում ենք, որ եթէ հիմա չափազանց կոշտ եւ կողմնակալ լինենք, չափազանց շատ լծակներ կամ չափազանց շատ պատճառներ կը տանք, որ Ալիեւը չցանկանայ պրիւսելեան ձեւաչափը: Սա արդէն տեսել ենք Գրանադայում, տեսել ենք այլ պահերի: Եւ ես կարծում եմ, որ ԵՄ-ն ցոյց տուեց, որ համերաշխութիւնը լիովին Հայաստանի հետ է, որ մենք վճարելու ենք, ֆինանսական ներդրում ենք ունենալու, տնտեսական պլանի վրայ ենք աշխատելու, առաջարկներ ենք անելու Հայաստանին ԵՄ-ին մօ-

տեցնելու համար: Բայց այն, ինչ ես հասկանում եմ եւ ես կը ցանկանայի, որ մենք տեսնէինք աւելի կոշտ դիրքորոշում եւ պատժամիջոցների աւելի կոշտ ձեւակերպումն է՝ թոյլ չտալու համար, որպէսզի Ալիեւն աւելի առաջ գնայ, քանի որ մենք չզփոտենք, թէ ինչ կարող է նա ունենալ իր մտքում: Բայց պատճառը հասկանալի է. եթէ մենք մեզ ամբողջութեան դուրս թողնենք, ապա խաղաղութիւնը, որը յուսանք շուտով կը հաստատուի, կը լինի Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի միջնորդութեան եւ դա մեզ ձեռնտու չէ:

Ինչպէս ասացիք, մենք չզփոտենք, թէ ինչ է Ալիեւը մտածում կամ ուզում, բայց մի բան, որ շատ յստակ գիտենք, դա նրա էքսպանսիոնիստական քաղաքականութիւնն է: Ի՞նչ էր կարծում, ԵՄ-ն ունի՞ միջոցներ Հայաստանի, հայերի անվտանգութեան մասին հոգալու համար: Եթէ նոյնիսկ, ինչպէս ասում էք, ռուսական ուժերը ձախողուել են, այն դէպքում, երբ Ատրպէյճանը յարձակի Հայաստանի ինքնիշխան տարածքի վրայ, ի՞նչ կարող է անել ԵՄ-ն:

Եթէ Ալիեւն իմանայ, որ յաջորդ ռազմական յարձակման դէպքում, ինչի դա անկլանների, թէ «Ձանգեզուրի միջանցքի» հարցով, ինքը կը կանգնի անյապաղ պատժամիջոցների առաջ, կը սառնեցուն իր հաշիւները Լոնտոնում, Կիպրոսում եւ Ժնեւում, ուր նրա ընտանիքը մտաք չի ունենայ, իր ողջ անշարժ գոյքը, որը նա գողացել է տարիների ընթացքում, կալանքի տակ կը լինի, կարծում եմ, որ սա փոփոխութիւն կը բերի, բայց, քանի որ սեղանին ոչինչ չկայ, ինչպէս դուք ասացիք, զսպող գործօն չկայ: Փաստացի ԵՄ-ն այլ բան մշակել է, չզփոտեմ: Այսինքն՝ ինձ համար մի կողմից խօսքը հարուստ երկրի մասին է, քանի որ նրանք ապրում են զազի եւ նաւթի արտահանման եկամուտներով, բայց միւս կողմից Ալիեւը նաեւ ցանկանում է լինել լեգիտիմ առաջնորդ՝ ընդունուած Արեւմուտքի կողմից: Եւ մենք, յուսով եմ, կարող ենք փակ դռների հետեւում յստակ ասել՝ եթէ դուք համարձակուած էք մտածել Հայաստանի վրայ յարձակուելու մասին, դա պէտք է նշանակի այլեւս Եւրոպա զագ ճատակարարել: Սա կը նշանակի այլեւս ոչ մի պաշտօնական շփում եւ այսպէս շարունակ: Վստահ չեմ, բայց յոյս ունեմ, որ հարկ եղած դէպքում սա տեղի կ'ունենայ:

Բուհեթաբազի արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովի նախագահը Հայաստան կատարած այցի ընթացքում ասել է, որ եթէ Ատրպէյճանի ագրեսիան շարունակուի եւ

ՀՀ ինքնիշխան տարածքի հանդէպ լինեն յարձակումներ, կեանքի կը կոչուեն պատժամիջոցներ, որոնք մշակման փուլում են: Դուք տեղեակ էք՝ ի՞նչ պատժամիջոցների մասին է խօսքը եւ որքանով է դա իրատեսական:

Ես նոյնպէս դրականօրէն գարմացած եմ այդ յայտարարութեան: Գիտեմ, որ Գերմանիայի արտգործնախարար Անալենա Բերբոքը նոյնպէս կողմ էր դրան: Նա փորձում էր այս հարցի շուրջ դաշնակիցներին համատեղել եւրոպական մակարդակով, փաստացի կոչ էր արել պատժամիջոցներ կիրառել: Բայց ես լսել եմ, որ գերմանական կառավարութիւնում միասնականութիւն չկայ այդ հարցով: Այսպիսով, այո, կարող եմ պատկերացնել, որ Բուհեթաբազում կան մի քանի գործընկերներ, ովքեր կողմ կը լինեն եւ նաեւ կ'արհեստում: Բայց առայժմ ոչ բոլորը: Եւ սա խնդիր է եւ այդ իսկ պատճառով դժուար է: Որքան էլ դուք ակնկալիքներ բարձրացնէք, Ալիեւը զիտի, որ որոշ մարդիկ երբեք չեն հետեւելու դրան, ուստի նա ապահով է: Հետեւաբար, մենք պէտք է շատ խելացի խաղանք, որպէսզի համոզուենք, որ ապահով առաջարկ ունենք Հայաստանի համար, որ յետագայում յարձակուած չի լինի, որ կը լինի ցանկացած տեսակի պատժամիջոց՝ պատրաստ անմիջապէս կեանքի կոչուելու եւ որ մենք կը մնանք վստահելի: Բայց ես չզփոտեմ, թէ իրականում ինչ նկատի ունէր արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովի նախագահը, արդեօք նա նկատի ունէր եւրոպական մարմիններին: Զգիտեմ, բայց լաւ է, որ նա բարձրաձայնեց այդ մասին:

Օրեր առաջ Հայաստանն ու Ֆրանսան ռազմական համագործակցութեան պայմանագիր կնքե-

ցին, համաձայն որի Ֆրանսան Հայաստանին պաշտպանական զինամթերք է տրամադրելու: Ի՞նչ կարող է անել Գերմանիան՝ ՀՀ ինքնիշխան տարածքի նկատմամբ Ատրպէյճանի նկրտումների եւ յարձակումների պարագայում:

Գերմանիան սովորաբար շատ արդիւնաւէտ է, երբ խօսքը վերաբերում է մարդասիրական աջակցութեանը: Օրինակ՝ 2008-ին Վրաստանի դէմ Ռուսաստանի ագրեսիայից յետոյ նոր փախստականներ չի համար աւաններ կառուցեց գերմանական GIZ-ը: Այնպէս որ, ես Գերմանիային աւելի շատ այս դերում եմ տեսնում, քան ռազմական աջակցութեան: Բայց ես չեմ կարծում, որ Գերմանիան դէմ կը լինի Հայաստանին ընդդրկելու եւրոպական խաղաղութեան հաստատութիւններում, ինչը նշանակում է, որ մենք կարող ենք նաեւ ուղղակի գէնք մատակարարել Հայաստանին: Մինչեւ այժմ ես տեսնում եմ, որ Գերմանիան շատ բան է անում, ես տեսել եմ բազմաթիւ նախագծեր: Բայց հիմա ֆինանսապէս է պէտք աջակցել: Կան բազմաթիւ փախստականներ, եւ ձեռքը շատ հեռու չէ: Որոշ մարդիկ կացարանի կարիք ունեն՝ նրանց կացարաններում պատերին ու տանիքներին անցքեր կան, ուստի մենք պէտք է այլ միջոցներ գտնենք եւ այս ձեռքը յաղթահարելի դարձնենք:

Ալիեւի յայտարարութիւնների համաձայն՝ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութիւնն աւարտուած է եւ այդ թեմայով քննարկելու բան չկայ: Զեզ համար այս հարցը ամբողջութեամբ լուծուած է, թէ՞ ոչ:

Ոչ, ես նկատի ունեմ, որ այն, ինչ նա արել է, ամենամիատացուցիչ միջոցն է ցոյց տալու, որ ինքը

Շաբ.ը էջ 5

ZSU Homenmen Ladies Auxiliary

BINGO Backgammon Game Night

Games - Fun - Food

Friday, November 3, 2023
8 PM

1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA. 91104

Tickets : \$35

Serving home made Madzunov Kufita with Rotisserie Chicken!

Գրական Քանդակներ (Ա) Յորս՝ Յակոբ Անասեանի Յիշատակին

ՅԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

Բոլոր հայրերն են երագում իրենց որդիներին մէջ տեսնել իրենց: Իսկ նրանք՝ այդ որդիները, ինչպէս Ուիլյեմ Սարոյեանն է ասում «Շատ են նման իրենց հօրը եւ միեւնոյն ժամանակ շատ են տարբեր»:

«Աման, յանկարծ իր հօրը չքաշի», «երանի հօրը նման լինի»: Սովորական դարձած այս արտայայտութիւնների մէջ ես ունեմ իմը՝ «Տա Աստուած, որ ամէն մարդ իր հօր նման լինի»:

- Ի՞նչ է սա, - ինքնահաստատում, փառասիրութիւն,- բնաւ երբեք: Ամէն մարդ, գոնէ իր մտքի մէջ գիտի, թէ ո՞րքանով է նման իր հօրը:

- Ես էլ գիտեմ,- միայն կ'ուզէի իրեն հարցնել:

- Հայրիկ, քո պտուղը քո ծառից հեռու է ընկել. Թէ՞ ոչ:

Իսկ հայրս, վստահ եմ, կ'ասի.

- Դու միշտ իմ ծառի տակ ես տղաս, եւ, ինձ նման՝ ոչ փառասէր:

Նորից չեմ սիրում, սիրում եմ կրկին...
ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿ

...Ասում են՝ սէրը թուաբանութիւն չունի, որովհետեւ միայն Մէկ-ով թուաբանութիւն չի լինի: Ուրեմն՝ պէտք է ունենալ մէկ, միայն մէկ սէր:

- Օհ, որքան եմ ատում ես այդ «Մէկ»-ը: Իսկ իրական կեանքում քիչ կան արդեօք «Մէկ»-ի գե- Մարդիկ, որոնք իրենց ողջ կեանքում միայն մէկ գիրք են կարդացել, թէեւ նրանց անձնական գրադարանը պայթում է հազուադէպ գրքերի առատութիւնից: Հապա նրանք, որոնք մշտապէս գործել են միայն «Մէկ»-ի թելադրանքով, ունեցել միայն Մէկ երազ:

- Չէ, ախպեր, ես չսիրեցի այդ «Մէկ»-ը, մանաւանդ նրանց, որոնք միայն «Մէկ»-ին են սիրել..., եւ...ինչպէս են նրանք մէկ օր ապրում առանց «Մէկ»-ի: Ուրեմն՝ սիրել մէկին՝ չի նշանակում սիրել մէկ անգամ...

- Սիրել մէկին, մէկին, կրկին ու կրկին:

Ծառերը կանգնած են մահացում Ա. ԿԱՍՈՆԱ

«...Մենք բոլորս, բոլորս ալ մինչեւ հիմա որք ենք», - մահուանից տասը տարի առաջ ասել է Ուիլյեմ Սարոյեանը, իսկ մահուան անկողնում՝ «Ամէն մարդ պիտի մեռնի, բայց ես կը հաւատայի, որ իմ պարագաս բացառութիւն պիտի ըլլար»:

Զարմանալի է, զարմանալի...: Ի՞նչպէս է, որ ոգեղէն ոգի Սարոյեանը չի իմացել, որ

իր պարագան բացառիկ լինելու պարագային անգամ մահուան անկողինը հաւասար է բոլոր մահկանացուների համար: Հաւանաբար նա մոռացել է, որ իր նմանները չեն մահանում, աշխատի «Բարեւ» ասող մարդիկ մնում են, մնում միշտ, միշտ եւ ամէնուրեք: Անդադար հնչում է նրանց «Բարեւ»-ը, բա...րեւ ...

Եթէ մեռնում էլ են՝ միայն ծառերի նման՝ կանգնած, հազա-

րամեայ ծառերի պէս, որոնց թիւը մատների վրայ կարելի է հաշուել: Մարդիկ դրանք պահում են, խնամում, հոգ տանում դրանց, խնամում՝ մարդկութեանը ցոյց տալու դրանց երկարակեցութիւնը, դրանց ուժը, մեծութիւնն ու հարատեւութիւնը:

- Այո, որք էր Սարոյեանը, որք իր հայրենիքի եւ սփիւռքի նման:

Սարոյեանի ծառը աճեց մեծացաւ, կանգուն մնաց օտար հողում ու մնաց աշխարհի հրաշալիքների ցուցակում

Իսկ որքան լաւ կը լինէր, եթէ այդ երկնաքեր կանգուն մնացած ծառը ծնուած, սնուած, մեծացած լինէր իր Մայր հողում:

- Արդեօք այդ ծառի բունը էլ աւելի հաստ է՞ր լինի...:

Սիրելի ճշմարտութիւն է նայել ոչ թէ մէկը միւսին, այլ միասին նայել միեւնոյն ուղղութեամբ: Ա. ՍԵՆԹ-ԷՔՁԻՊԵՐԻ

Անցեալ դարի 50-ականի կէսերին չորս ընկերներով յաճախ էինք ամառուայ շոգ օրերն անցկացնում Պուշկինի անուան այգում (ներկայիս՝ Բարեկամութեան այգի): Մի օր, առաւօտեան առաջինը յայտնուեցի այգում, ուր, այդ ժամին գրեթէ մարդ չկար: Նկատեցի հեռու, մի ծառի հենուած երիտասարդ գոյգի, որն աշխարհն ու միջավայրը մոռացած խելահեղօրէն համբուրում էր: Այդ օրուանից որոշ ժամանակ անց մենք հասկացանք, որ նրանք խելագարի պէս սիրում են միմեանց: Սկզբում ձեռք-ձեռքի բռնած վազում էին այգու նորաբաց ծառուղիներով ու հատուկէն ծառերի միջով: Յետոյ մի փոքր ծառի բնին դաշտին իրենց անունների սկզբնատուերը: Ժամանակի ընթացքում վերացաւ այգու ցանցառութիւնը: Հիմա արդէն կարելի էր յենուել իրենց ծառին ու... ու մի կո՛ւշտ համբուրուել:

Յետոյ, տարիներ անց, նրանք արդէն թեւ-թեւի մտած էին շրջում ծանօթ այգու, ծանօթ ծառուղիներով, կանգնում էին իրենց ծառի առջեւ ու փորձում կարգալ դաջուած սկզբնատուերը, բայց աւա՛ղ՝ դժուարանում էին: Ծառի կեղեւը ժամանակի ընթացքում հաստացել ու գրեթէ ամբողջովին ծածկել էր իրենց անունները:

...Մի քանի օր առաջ դարձեալ տեսայ արդէն բաւական տարիք առած այդ գոյգին հայկական նպարտանը: Այս անգամ թեւաւնցուկ արած, որպէսզի չ'ընկնեն:

Վաղճ անցել է երիտասարդութիւնը: Հաւանաբար գաւազների, թոռների տէր են:

Մի քանի երկվայրկեան մտածեցի մօտենալ ծերունազարդ գոյգին ու հարցնել, յիշո՞ւմ են արդեօք հին Երեւանը, իրենց երիտասարդութիւնը, Բարեկամութեան այգին, իրենց ծառը, որի վրայից վաղճ անհետացել են իրենք:

Մի բան էլ կ'ուզէի հարցնել,- այստեղ, Լոս Անջելէսում, որեւէ տեղ թողե՞լ են իրենց անունները...

Եթէ ասեն՝ ոչ, հոգ չէ, կը թողնեն որեւէ գերեզմանոցի մետաղեայ սալիկի վրայ:

Շփոթ

«Բնութիւնը երբեք մեզ չի խաբում, այդ մենք ենք, որ միշտ խաբում ենք մեզ»:
ժամժակ Ռուսո

ՌՈՒԲԵՆ ՅՈՎԱԿԻՍԵԱՆ

Հիմնականում բացարձակապէս սիրելի եւ պաշտելի է մեր աւետեաց երկիրը, միայն թէ երբեմն այն դառնում է տարօրինակ, անհասկանալի ու անըմբռնելի: Յաճախ խումբ ընթացքին, երբ այն լինում է «տնական քաշած» թթի օդով եւ մասնակիցների կատարը արդէն լինում է որոշ աստիճանի տաքացած, նրանցից ոմանք գնում են մինչեւ Տիգրան մեծ ու հասնում ԱՄՆ նախագահ Վիլսոնի քարտէզին եւ արդի «միթիզական» Արցախ փրկող քաջերին՝ երբեմն չնկատելով նրա բռնի արտագաղթը: Թերեւս ամէնուրեք այդպէս է, բայց մեր լուծելիք խնդիրները բազում են եւ տարբեր, ուստի կարօտ՝ աւելի լուրջ, առարկայական մօտեցումների: Այն տհաճ կարծիքն է ստեղծուած, թէ մեր հասարակութեան գործող համակարգը, իշխանութեան շրջանակի հետ, մտաւոր շփոթի վիճակ է ապրում թերեւս ներքին քաղաքական անբարոյ խլրտումների ու դաւերի պատճառով, երբ իշխանափոխութեան փորձերը անհաստնում են, կամ դրսում ու ներսում հաստատուած մեր բարեկեցութեամբ մտահոգուողները չեն դադարում մահափորձի արարքներից:

44օրեայ դժոխքից ի վեր տարբեր հարթակներում ու տարբեր ծրարումով խօսուել է, թէ՛ հայկական եւ թէ՛ արդեւջանական կողմի համար կարեւոր Մեղրիի երթեւեկութեան ուղիների մասին է, պարզ չէ, թէ ինչո՞ւ այդ կարեւոր խնդիր լուծուած տեղից չի շարժուել: Մինչեւ իսկ Արցախի անկումից յետոյ

վարչապետը, Են Նիստին (17 հոկտոբ 23) մասնակից լինելով, ամբիոնից դարձեալ անդրադարձաւ այն վերականգնելու շուտափոյտ անհրաժեշտութեանը՝ յայտարարելով, թէ ՀՀ պատրաստ է երաշխաւորել անվտանգ ընթացքը՝ բոլոր տեսակի ադրբեջանական երթեւեկութեան համար: Թերեւս պատահական չէր եւ այդ էր Ալիեւի վերջին յայտարարութեան, առիթը, թէ իրենք վերադառնալու են Սիւնիք ոչ թէ հրասայլերով, այլ մարդատար մեքենաներով:

Ալիեւի ներկայացուցիչ էլ չին Ամիրբեկովը օրերս յայտնեց, թէ իր երկիրը ճանաչում է Սիւնիքի նկատմամբ ՀՀ գերիշխանութիւնը եւ հերքեց տարածուած այն լուրը, թէ ցանկանում են այն գրաւել, բայց որքան կարելի է հաւատալ մի պաշտօնեայի, երբ իրականում անընդհատ իրենց յայտարարութիւններին հակառակ են գործել:

Զարմանալի մի այլ երեւոյթ էր քաղաքական դաշտում վրաստանի նախկին նախագահ, մահի դուռը հասած Միխայիլ Սահակաւիլիի յայտնուելը, որ մոռանալով իր անփառունակ անցեալը, գրաւոր պատգամ է ուղարկում ՀՀ վարչապետին՝ խրատելով զգուշանալ Պուտինի վրիժառութիւնից, օր առաջ հեռացնել ռուս ռազմական շէտարածքից, խզել ՀԱՊ-Կի եւ Ռուսաստանի հետ բոլոր տեսակի յարաբերութիւնները եւ ժամ առաջ փարուել ԵՄ եւ արեւմուտքի համակարգին, մանաւանդ ԱՄՆ, որպէսզի կովկասում խաղաղութիւն եւ անդորր հաստատուի:

Շար.ը էջ 15

STARTING OCTOBER 13 2023
PAINTING CLASS
1st Session Free
Every Friday
5 P M - 6 P M
Teacher Rita Shahinian
1060 ALLEN AVENUE PASADENA, CA 91104
REGISTER NOW
STARTING September 18th
By Calling to
+1(626) 681-9455
\$ 30 FEE / Month
Instagram.com/norserroutlosangeles
facebook.com/norserrout cultural association

Սինկափուրի Հանրապետութիւնը Եւ Երբեմնի Հայ Գաղութը (Նոթեր Ուղեւորի Յուշատետրէն)

Մեր այս տարուան ամառնալին արձակուրդն ուզեցինք անցընել Սինկափուր եւ ճարձն: Ինչո՞ւ Հարաւ արեւելեան Ասիա եւ Սինկափուրի Հանրապետութիւն մասնաւորաբար: Պատճառն այն էր որ նախապէս տասնեակ մը այլ երկիրներ եղած էինք (Միջին Արեւելք, Եւրոպա եւ Ափրիկէ): Հետաքրքրութիւն ունէինք գոնէ մասամբ տեսնել «արեւելեան կողմն աշխարհի»ն ալ...: Ուստի, պատեհ առիթը ներկայացաւ եւ Նորթ Հոլիվուտի հայկական «Ռոյալ Թուր» ճաբորդական ընկերութեան կազմակերպած վերոյիշեալ յոյժ հետաքրքրական շրջապտույտին մասնակցեցանք:

Հոկտեմբերի 6-ին, 2023, 40 հոգիներէ բաղկացած մեր զբօսաշրջիկներու խումբը՝ 18 ժամուան ուղղակի թռիչքով հասաւ Ժրաքի առաջին հանգրուանին՝ Սինկափուրի մայրաքաղաքը որ նաեւ կը կոչուի Սինկափուր: Արդարեւ, աշխարհի չորս ինքնիշխան եւ բարգաւաճ երկիրներէն մէկն է Սինկափուրը: Միւս երեքն ալ՝ (Հոնկ Բոնկ, Մօնաքօ եւ Վատիկան) նոյնպէս ազատ եւ ինքնավար պետութիւններ են ու իրենց գործող սահմանադրութեամբ, կը հանդիսանան տիպար օրինակներ: Նման ծրագիր մը՝ մօտաւոր անցեալին, առաջադրուած էր Երուսաղէմին, զայն վերակոչելու միջազգային քաղաք մը, իր մէջ համախմբելով բոլոր հոսանքներն ու դաւանանքները: Սպասենք եւ յուսանք: 1965-ին իր անկախութիւնն ստացած Սինկափուրն այժմ կրնայ մրցակցել աշխարհի տարբեր երկիրներու հետ, իր տնտեսութեամբ եւ հարուստ արդիւնաբերութեամբ:

Սինկափուրը խորհրդանշող գլխաւոր կառուցը իր մեծագոյն պանդոկն է Marina Bay Sands Singapor-ը: Արդարեւ երեք բազմաթիւ աշտարակաձեւ այս ինքնատիպ հիւրանոցն ունի 2500 սենեակ: Տանիքին վրայ շինուած է վիթխարի նաւ մը, որ կը միացնէ երեք աշտարակները եւ ունի տասնեակ մը գեղատեսիլ ճաշարաններ, սրահներ ու յարմարութիւններ:

Այլ տեսարժան վայրերու կողքին կ'արժէ տեսնել նաեւ օդակայանին մօտ գտնուող բազմաթիւ քանդակները փակ, անտառն ու լուսափայլ ջրվէժը, որ իր իւրօրինակութեամբ, աշխարհի ամենաերկարն է:

Մեր այս այցելութեան տեսարժան վայրերուն մէկ մասն անտեսելով նախընտրեցինք ան-

պայման տեսնել նաեւ հայոց հնադարեան եկեղեցին: Նախօրք եղած կարգադրութեամբ Հոկտեմբերի 9-ին, 2023, մեր զբօսաշրջիկներու խումբը հասաւ քաղաքի կարեւոր եւ բանուկ շրջաններէն 60 Հիլ փողոցին վրայ գտնուող Հայց. Առաքելական Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին: Այս պատմական գեղեցիկ եւ փոքր աղօթավայրը կը նկատուի Սինկափուրի առաջին եւ ամենահին քրիստոնեայ եկեղեցին, հիմնուած 1835-ին:

Նախատեսածէն շատ աւելի լաւ վիճակի մէջ տեսանք այս փոքրիկ եւ վայելուչ եկեղեցին, որ ունի եւրոպական ոճ եւ պատշաճ կահաւորում: Մեր խումբին համար յատուկ կարգադրութեամբ բաց էր եկեղեցին եւ դարպասը խորհրդաւոր էր պահը երբ մուտք գործեցինք «եկեղեցին Հայկական»ը՝ որ «ծննդավայրն է հոգևոյս»...: Կը սկսի մոմավարութիւնը եւ կը հնչէ խորհրդաւոր հայոց «Տէր Ողորմեա»ն եւ «Տուր

աշխարհիս խաղաղութիւն»ը, որ այնքան կարեւոր է մանաւանդ այս օրերուն...:

Դուրս կու գանք գողարիկ եկեղեցիէն, որուն ընդարձակ եւ դալարագեղ շրջափակին մէջ գետեղուած էր հայկական մեծ խաչքար մը, ի չիշատակ հայոց Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին: Արդարեւ «Յիշողութեան Պարտէզ» կոչուած այս բաժնին մէջ յատուկ տեղ յատկացուած է խումբ մը հայկական շիրմաքարերու, որոնք հոն փոխադրուած են հին գերեզմանատունէ մը: Յիշատակութեան արժանի շատ մը տապանաքարեր կան: Անոնցմէ մին կը կրէ Ազնէս Զուակիմի (Աշխէն Յովակիմեան) անունը: Ենթական ծանօթ հայագրի ծաղկաբոյժ մը եղած է եւ իր

Շար.ը էջ 14

Փաստենայի Հայկական Ճեմարանը Տօնեց Հայկական Մշակոյթի Օրը

25 Հոկտեմբեր, 2023, Զորեքշաբթի, Փաստենայի Հայկական Ճեմարանի (Blair School Armenian Academy) հանդիսարանը ապրեցաւ ցնծուն տօնաւատարութիւն մը: Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս ճեմարանի աշակերտները հաւաքուեցան շքեղ սրահի մէջ եւ վայելեցին հայկական արուեստով լեցուն օր մը:

Յայտագիրը սկսաւ ճեմարանի վարիչ Նորայր Տատուբեանի խօսքով, թէ մշակոյթի կենսունակութիւնը հայու ինքնութեան արտացոլացումն է: Ան աշակերտներ

ներկայացուց հայկական երաժշտական տոհմիկ նուագարանները, ինչպէս՝ ծիրանափողը, շուին, պարկապուկը, գուռնան, տհուլը, պկուն: Պրն. Գէորգեանը թէ՛ նուագեց զանոնք եւ թէ՛ բացատրութիւններ տուաւ, թէ իւրաքանչիւր նուագարանը ինչպէ՛ս կը շինուի եւ զանոնք շինելու համար ինչ նիւթեր կը գործածուին (փայտի տեսակը, եւ այլն): Հիւր երաժիշտը նաեւ հիմնական գիտելիքներ տուաւ հայկական ազգային երաժշտութեան սկզբունքներու եւ ակունքներու մասին: Ան բոլորին զարմացուց բացայայտե-

րուն խրատեց՝ թէ պէ՛տք է ծանօթանալ հայ մտքի ստեղծագործութիւններուն հետ, պէ՛տք է ապրիլ անոնց հետ շրջապտուած: Ան ըսաւ. «Հարկ է արտադրել, ո՛չ միայն սպառել. երգել, ո՛չ միայն ունկնդրել. պարել, ո՛չ միայն դիտել»: Այս բարոյախօսութիւնը գործնականի վերածելու համար դպրոց հրաւիրուած էին երկու արուեստագէտեր: Անոնք լայն բացուած սեղաններու վրայ ցուցադրեցին իրենց արուեստի գործիքները եւ լաւագոյն նմուշները:

Առաջին հիւրը երգի եւ երաժշտութեան ուսուցիչ, երաժշտական մարդաբան (anthropologist) Արիկ Գէորգեանն էր: Ան

լով, թէ աքորտէնը, որ ըստ ընդհանրացած կարծիքի՝ իտալական կամ ֆրանսական ըլլալու էր, իրականութեան մէջ հնարուած է 1829 թուականին Վիեննաբնակ հայ նուագարանագործ Կիւրեղ Դէմեանի (Cyrill Demian, 1772/79, Կեռլա (Արմենոպոլիս), Ռուսիոյ - 1847/49, Վիեննա, Աւստրիա) կողմէ: Ապա աշակերտները ցուցադրուած գործիքները շօշափելու, նուագելու, - կամ նուագելու փորձ մը կատարելու - առիթը ունեցան:

Երկրորդ հիւրը հայկական տարագրի մասնագէտ, գեղանկարիչ, ձեւաւորող Այլին Պօղոս-

Շար.ը էջ 14

MEHER BABIAN, D.D.S.
General Dentistry

Տոթթ. Միեր Պապեան
Ատամնարոյժ

1111 S. Glendale Ave., Suite 206
Glendale, CA 91205

Tel: (818) 547-0884
Fax: (818) 547-9360

Հայաստանի Պետական Սիմֆոնիկ Նուագախումբն ու Թաւջութակահար Կամիլ Թոման Հանդես են Եկել Համատեղ Համերգով

Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախումբն ու մեծահամբալ թաւջութակահար Կամիլ Թոման երաժշտասերներին են ներկայացել համատեղ համերգով, որը ղեկավարել է նուագախմբի գեղարուեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Սերգեյ Սմբատեանը:

«Արմենպրես»-ի հաղորդմամբ՝ երեկոյին հնչել են անգլիացի մեծ կոմպոզիտոր էդուարդ էլզարի Թաւջութակի կոնցերտը:

Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախմբի 18-րդ համերգաշրջանի ռեզիդենտ արտիստ Կամիլ Թոման նկատում է, որ էլզարի այս ստեղծագործութիւնը թաւջութակի համար գրուած հիմնական գործերից է, որը խիստ հարազատ է իրեն: Նա փոքր տարիքից բազմիցս ունկնդրել է էլզարի կոնցերտը՝ հիանալով նրա գեղեցկութեամբ ու պարզեւեւ յոյգերով,

եւ վարպետութեան դաս է անցկացրել «Երաժշտութիւն յանուն ապագայի» մշակութային հիմնադրամի կրթաթոշակառուների համար: Թաւջութակահարուհու համար շատ հաճելի է հանդիպել հայ պատանի երաժիշտներին, լսել նրանց, հաղորդել իր գիտելիքները, ոգեշնչել, փոխանցել սէր ու էներգիա:

Խօսելով Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախմբի հետ համագործակցութեան մասին՝ նա ասում է՝ թէեւ ինքը հայերէն չի հասկանում, սակայն երաժիշտների հետ կարողանում է հեշտութեամբ հաղորդակցուել երաժշտութեան լեզուով:

Համերգին հնչել են նաեւ էդուարդ էլզարի «Երազանքի երեխաներ» ստեղծագործութիւնը եւ «Էնիգմա» վարիացիաները:

Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախումբը միացել է

Սինկափուրի Հանրապետութիւնը

Շարունակուած էջ 13-էն

ներկայացուցած «խորձ» ծաղիկը մեծ վարկաւորում ստանալով, ներկայիս կը նկատուի Սինկափուրի խորհրդանիշ պետական ծաղիկը: Նշենք նաեւ որ հայեր մեծ ներդրում ունեցած են այս քաղաքին զարգացման մէջ:

1973-ին, հայոց եկեղեցին ներառուած է Սինկափուրի Ազգային Յուշարձաններու շարքին եւ ենթակայ է Ազգային Ժառանգու-

թեան Խնամակալութեան: Այս մարմինն կ'աջակցին խումբ մը տեղացի հայեր, որոնք մասամբ ստանձնած են հոգաբարձական պարտականութիւններ, զորս կը կատարեն մեծ գիտակցութեամբ ու նուիրումով:

Երկօրեայ կարճ այցելութենէն ետք խումբը լաւագոյն տպաւորութիւններով եւ յիշատակներով յագեցուած, իր ուղեւորութիւնը շարունակեց դէպի Ճաբոն: Գ. ՄՈՂՈՅԵԱՆ

Փաստեմայի Հայկական Ճեմարանը

Շարունակուած էջ 13-էն

փուռն էր: Ան ցուցադրեց հայկական տարազներու լուսանկարներ, հայկական ասեղնագործութեան ընտիր նմուշներ եւ այդ արհեստին պատկանող գործիքներ: Սահիկներու իր ներկայացումի մէջ Տիկին Պողոսիուհը խօսեցաւ հայկական տարազի, կերպասի, գորգագործութեան, ժանեակներու եւ երկրաչափական ասեղնագործութիւններու մասին: Ան բացատրեց, թէ ի՞նչ նշանակութիւն ունին ծառը, նուռը, կեռխաչը եւ թէ՛ միջնադարուն հայերը ինչպէ՛ս ձեռք կը բերէին բնական ներկեր: Արուեստագէտ հիւրը աշակերտներուն ցոյց տուաւ հիւսելու քանի մը ցուցմունք, ապա հետաքրքիր պատանիները քանի մը տող հիւսելու առաջին փորձ մը կատարեցին:

Ապա եկաւ համադպրոցական պարի ժամը: Ամբողջ դպրոցը, սրահի կեդրոնը մէջ մէջի երկուօղակ կազմեց եւ պատրաստուեցաւ հնադարեան Փափուրի պարը

պարելու: Ն. Տատուբեանը օղակի մէջ բոլորին բացատրեց, թէ Փափուրին չարխափան պար է: Այդ պարը ունի տասը ոտնահարուած: Ըստ հին հաւատալիքի, չարը կ'ապրի իր ստորերկրեայ մութ աշխարհի մէջ. սակայն, երբեմն դուրս կը հանէ իր տգեղ գլուխը եւ կը փորձէ աւրել մարդու կեանքը: Բայց հայը ուսուսի բռնած կը պարէ Փափուրին, որպէսզի չարը վերադառնայ երկրի խորերը եւ մենք մեր հողի վրայ ապրինք խաղաղ եւ ուրախ: Ապա, Արիկ Գէորգեանի աքորտէոնի հնչեղ ձայնը լսելով եւ պարուսոյցներ Փափուրի եւ Սինթիա Ալպարեան քոյրերու ցուցմունքները հետեւելով՝ աշակերտները եւ անոնց ուսուցիչները ուսուսի պարեցին Փափուրին:

Յայտագիրը վերջացաւ աւարտական դասարանի ընտանեկան խմբանկարով, ուր աշակերտները 19րդ դարու արուեստասէր հայ ընտանիքի մը տաղանդաւոր երաժիշտ որդիները եւ դուստրները դարձան:

Իսկ այժմ ինքն է այն կատարում:

Երաժշտութեան միջոցով կարիքաւոր երեխաներին օգնելու նպատակով Կամիլ Թոման 2020 թուականին ձայնագրել է «Ձայներ՝ յանուն յոյսի» ալպոմը՝ յաջակցութիւն ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի: Ֆրանսացի երաժիշտ ընդգծում է՝ իր համար շատ յուզիչ է լինել Հայաստանում, քանի որ երկու երկրները վաղեմի բարեկամական յարաբերութիւններ ունեն: Թաւջութակահարի խօսքով՝ երաժշտութիւնը, որ հզոր ուժ ունի... կարող է բուժել հոգիները, մարդկանց յոյս պարգեւել, մղել միմեանց օգնելու:

Ըստ նրա՝ հայ-ֆրանսական բարեկամութեան վառ խորհրդանիշներէ մէկը Շառլ Ազնաւուրն է, որի «Աւէ Մարիան» նոյնպէս հնչել է համերգին որպէս աղօթք: Կամիլ Թոման Երեւանում նա-

ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ին՝ արցախցի երեխաների առաջնային կարիքների ապահովման նպատակով: Սիմֆոնիկ նուագախմբի առաջիկա ամիսների համերգներին հնարաւորութիւն կ'ընձեռուի ունկնդիրներին, բարեգործներին, նուագախմբի գործընկերներին իրենց նուիրատուութիւնների միջոցով հոգալու արցախցի երեխաների ամենաառաջնային կարիքները եւ նպաստելու նրանց մատուցող սոցիալ-հոգեբանական, առողջապահական, երեխաների պաշտպանութեան, վաղ մանկական կրթական եւ այլ ծառայութիւնների հասանելիութեանը: Նուագախմբի համերգների տոմսերի արժէքը նուագագոյնի են հասցուել, ինչի շնորհիւ հնարաւորութիւն կը տրուի աւելի ու աւելի շատ հանդիսատեսի գալ համերգների ու տեղում կատարել նուիրաբերութիւն:

Armenia Summer Trip

July 2-16 2024

Guide & Director: Norayr Daduryan

- What's Included
 - 11 nights In Yerevan and 2 nights In Lori
 - 5 lunches and 2 dinners (including farewell dinner)
 - Bus transfers to and from the airport & hotel
 - Wine tour and lunch In Van Ardi Winery
 - Guided tours In Sevan, Gyumri, Lori, and Yerevan
 - Monasteries, historic, and major UNESCO sites
 - Day trip in Vienna, Austria
 - Entrance fees to museums and monuments
- Pricing
 - Flight + Land Double Occup. \$4,699 pp
 - Land Only Double Occup. \$2,799 pp

Book Your Vacation Now!

Norayr Daduryan
norayrdaduryan@gmail.com
(626) 660-9443

Եւրախորհրդարանի Գերմանացի Պատգամաւորն

Շարունակուած էջ 11-էն

ուղղմական հզօրութիւն ունի: Համոզուելու համար, որ մարդիկ ընդհանրապէս չեն վստահուած նրան, բաւական է այն, որ բոլորը հեռացել են կամ ստիպուած են եղել հեռանալ: Բայց նրանցից ոմանք, միգրացի, ուզում են վերադառնալ: Միգրացի, նրանք ցանկանում են պարզապէս ինչ-որ իրեր հանել իրենց բնակարաններից կամ տներից եւ այլն: Եւ նրանց համար պէտք է վերադառնալու շատ ոչ բիւրոկրատական ճանապարհ լինի: Ի վերջոյ, դա նոյնպէս պէտք է հնարաւոր լինի առանց Ատրպէյճանի քաղաքացի դառնալու եւ նման բաները պէտք է բացառուեն, պէտք է հնարաւորինս շուտ կանոնակարգուեն: Ես կանգնած էի այն ամենաբարձր գագաթին, որտեղից կարող էի տեսնել իրավիճակը, կարող էի տեսնել, թէ ինչպէս են ատրպէյճանական զօրքերը եւ ոչ միայն զօրքերը, այլ նաեւ շինարարական ընկերութիւնները, կառուցում պարիսպներ, ճանապարհներ, խողովակաշարեր, անցակէտեր: Ասես մը շիններ լինեն, որոնք ակնյայտօրէն ներխուժել եւ նոյն պահին սկսել են կեղծել իրականութիւնը, ամբողջով սահմաններն աներեւակայելի արագութեամբ: Եւ այստեղ, կարծում եմ, միջազգային հանրութիւնը պէտք է համոզուի, որ մարդիկ, բնիկ ժողովուրդը, որն ապրել է Արցախում, ցանկացած պահի պէտք է հնարաւորութիւն ունենայ վերադառնալ:

-Բրիւսելում Զոկտեմբերի վերջին նախատեսուած եռակողմ հանդիպումը չի կայացել, Զայաստանում արդէն յայտարարել են, որ հանդիպման յետաձգումը նախաձեռնել է Ատրպէյճանը: Ինչպէ՞ս կը մեկնաբանեք Ատրպէյճանի այս պահուածքը՝ հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ Ալիեւը վերջին պահին հրաժարուեց նաեւ Գրանադայի հնգակողմ հանդիպումը մասնակցելուց, որին մասնակցում էր նաեւ Կանցլեր Օլաֆ Շոլցը:

-Այո, չգիտեմ, արդէն երրորդ անգամն է: Ենթադրում եմ յետաձգուել է, քանի որ խաղում են դրա վրայ, թէ արդեօք կարող են աւելին ստանալ, ինչպէս նախկինում ասացի, այլ ձեւաչափով: Նրանք երազում են 3 + 3-ի մասին:

-Կարծում եք, որ 3+3 ձեւաչափն աւելի շատ է՞ թխում Ալիեւի շահերից:

-Միանշանակ, ես կարծում եմ, որ Ալիեւի համար այդ ֆորմատն աւելի լաւ է: Կարծում եմ, որ նրա համար աւելի լաւ կը լինի եւ նա անձամբ յոյսեր ունի, որ կարող է դրանից աւելին ստանալ, քան ԵՄ միջնորդական խաղաղութեան գործարքից: Այսպիսով, դա մի փոքր երկրնորանք է, որի մէջ մենք գտնուում ենք: Մի կողմից մենք պէտք է փայտ ունենանք նրան զսպելու համար, միւս կողմից, մեզ պէտք է գազար, որ նա ընդունի ԵՄ միջնորդութեան գործարքը: Ինչպիսի՞ տեսք կ'ունենայ այն, պէտք է տեսնենք:

-ԵՄ օրակարգը շատ աւելի կեդրոնացած է հնարաւոր խաղաղութեան պայմանագրի վրայ: Ինչպէ՞ս էք տեսնում այս խաղաղութիւնը: Որքանով է դա իրատեսակուած ձեզ համար: Կարող եմք իսկապէս խաղաղութեան պայմանագիր ունենալ Ատրպէյճանի հետ:

-Կարծում եմ՝ դա միշտ առաջ

է քաշուել Փաշինեանի կողմից: Ես հասկանում եմ, որ այս կառավարութիւնը տարբերում է մնացած բոլոր կառավարութիւններից եւ առաջին անգամ է իսկապէս խօսում այդ մասին: Դա մեր օրակարգը չէ, դա Հայաստանի կառավարութեան օրակարգն է: Նրանք տեսնում են, որ ծով ելք չունեցող երկիր են: Նրանք իսկապէս կը ցանկանային բաց սահմաններ ունենալ Թուրք-Իրանի հետ, մուտք ունենալ դէպի շրջակայ բոլոր երկրներ, առեւտուր անել նոյն մակարդակի վրայ եւ այժմ նրանց անհրաժեշտ է խաղաղութեան պայմանագիր, որը կ'ընդունի Ատրպէյճանը, որպէսզի Ատրպէյճանն էլ իր հերթին կարողանայ ազդանշան տալ իր գործընկեր Թուրքիային: Բայց ինձ համար սա սալեամբի մարտավարութիւնն է: Ուստի հիմա, քանի որ կարգաւորող հարցն իրենց համար չարգաւորուել է, նրանք այլ թեմա են գտնում: Գտնում են անկախութիւնը, «Ձանգեզուրի միջանցքը», ինչ-որ բան են գտնում Հայաստանին տնտեսապէս այս խիստ խոցելի վիճակում պահելու համար: Եւ դա ինձ համար, իրօք, բացարձակապէս անընդունելի է: Սրա մասին պէտք է բարձրաձայնել նաեւ հանրային հարթակներում, բայց խաղաղութեան պայմանագիրը իմ օրակարգում չէ, այլ նախ հայ ժողովրդի համար է, եւ հայ ժողովուրդը վերջապէս արժանի է խաղաղութեան եւ ցանկանում է զարգացնել իր երկիրը: Երբ մի կողմում իրանն է, իսկ միւսում՝ Վրաստանը, որը նոյնպէս փոքր ինչ անապահով է, կարծում եմ՝ իրականում ռազմավարական առումով շատ խելացի է սակ՝ «մենք պատրաստ ենք խաղաղութեան գործարքի»:

-Վերջերս Զայաստանում էիք, ի՞նչ տպավորութիւններով եք վերադարձել:

-Ես հիացած եմ եւ մեծ յարգանքով եմ վերաբերում Հայաստանում բոլորին, ովքեր չորս օրուայ ընթացքում մէկ մուտքի միջոցով կարողացել են ինտեգրել 100000 մարդու: Նկատի ունեմ, որ ոչ ոք երբեք չէր կարող պատկերացնել, որ դա Գերմանիայում կը լինի: Գերմանիայում բնակչութեանը թիւն 84 միլիոն է, իսկ Հայաստանում խօսք է գնում առաւելագոյնը 3 միլիոնի մասին: Մարդիկ կարողացան դա անել առանց օտար օգնութեան՝ միայն իրենց, կամաւորների, շատ ներգրաւուած մարդկանց շնորհիւ: Խօսք է մտնում է տրամաբան ստացած, ուժասպառ, վերջին 8-9 ամիսների ընթացքում սնունդ չունեցած, բուժօգնութիւն չստացած մարդկանց ընդունելու եւ կացարանով ապահովելու մասին: Ընդհանուր մթնոլորտն ու մեսիջը հետեւեալն էր՝ «մենք հպարտ ենք, կարող ենք հպարտանալ մեր արածով: Լաւ է, որ դուք գալիս էք եւ տեսնում էք սա, բայց մենք մեր ուժերով կարողացանք»: Եւ ես կարծում եմ, որ սա իսկապէս անհաւանական է: Սա իսկապէս մի բան է, որը աշխարհը պէտք է իմանայ եւ այժմ չաջորդ քայլերը կը լինեն, ինչպէս ասացի, նախ մարդկանց կացարան տրամադրելը՝ ձեռնարկն ընդառաջ: Պէտք է վստահ լինենք, որ մարդիկ երկրորդ հնարաւորութիւն կ'ունենան՝ կարիերայի, կրթութեան հնարաւորութիւն, համոզուենք, որ կարող են ինտեգրուել աշխատաշուկային

Շփոթ

Շարունակուած էջ 12-էն

Վրիպումների այս փորձառուն դեռ չի հասկացել, որ արեւածագը արեւելքում է, իսկ մայրամուտը արեւմուտքում, մինչ դեռ համարձակուում է, շփոթ առաջացնելով, խրատ տալ՝ որպէս փորձառու հաստատելով, որ տխմարութիւնը սահման չունի:

Բախումների եւ շփոթի մի այլ նոր մեծ հոսանք է ստեղծուել արցախցի տեղահանուածների եւ չբանտարկուած նորընտիր ղեկավարների միջեւ, որ տեղաւորուած են Երեւան: Նրանք եւս արժանացան «Թուրք» ու «գաւաճան» անունումին: Շատ պղտոր է միջավայրը: Նախկինների «Նիկոլդաւաճան» պիտակը փոխանցուել ու փակցուել է միւսների ճակատին մինչեւ իսկ մեղադրանքներով, թէ Արցախի նորընտիր փրկիչները կարողացել են հսկայական գումարներ իւրացնել, որի հետեւանքը նմանում է քոչի ու սերժիկի դէպքին, իմա՝ կը մնան անհետեւանք: Փաստ է, որ ՀՀ արդի վիճակը եւ Արցախի անկումը, իր որպէս անկախ պետութեան լինելու չափաւոր ցնորքներով, հիմնաւորուել է ՀՀ 1998 պետական յեղաշրջումից ի վեր, երբ քոչը դարձաւ միահեծան նախագահ իր ողբալի հետեւանքներով, իսկ թալանը դարձել էր ապրելակերպ:

Համընդհանուր խառնիճադանջի մէջ դժուար է լուելեայն անցնել Պաղեստինում (Գազա) տեղի ունեցող դժոխք երեւոյթի նկատմամբ, որ հեռու չէ Արցախում եղածից, բոլոր նրբութիւնները նկատի ունենալով: Տարբերութիւն չկայ Շու-

չիում հաստատուած Թուրք «գորշ գայլերի» ու «սիոնիստ» մարտիկների ծրագրային ոտնձգութիւնների միջեւ, կամ այն մեծ չէ, որ քաջալերուած է շատ երկրների կողմից, մանաւանդ ԱՄՆի:

Շատերը դեռ չեն հասկացել եւ կը հասկանա՞ն արդեօք, որ ԱՄՆ, բացի Իսրայէլից, որեւէ երկրում կառուցողական չեն եղել, քանի որ այդ երկրի վարչական համակարգը հրեաներն են ղեկավարում եւ ոչ միայն այնտեղ, այլ նաեւ եւրոպական բազում երկրներում եւ բոլոր տեսակի յարաբերութիւնները ուղղուած են Իսրայէլի շահերին: Կոչը պիտի լինել եւ չնկատել ԱՄՆ նախագահի շուտափոյտ ժամանումը Երուսաղէմ եւ օժանդակութիւնը, որ նա խոստացաւ, որի իրաւունքը մենք չունեցանք, բացի կրակը դադարեցնելու՝ ցաւակցող փուչ կոչերից եւ դարեր անց դարձեալ գտնուեցինք թղթէ շերտի եւ պապենական Արցախը լքած գաղթականների վիճակում: Կա՞ր արդեօք այլ ելք, թերեւս, բայց անհրաժեշտ էր մտածել ժամանակին, նախատեսել եւ պատրաստուել, իսկ միաւորուել բառը գործածել չեմ համարձակուում: Յիշում եմ երգը, երբ հայը պատրաստ էր միակ այծը ծախել ու թուֆանք առնել Կիկոյին: Փոխարէնը, մերոնցից ոմանք, գէնք ծախեցին, որ փառաւոր ապարանքներ կառուցեն: ՅՈՒՆԻԹԱՍ:

Մեր ղեկավար այրերի պարտաւորութիւնն է՝ առանց բացառութեան, զգոյշ, շատ զգոյշ քայլեր անել եւ խօսել:

Ուշիմ լինելը արգելուած չէ եւ ոչ աւելորդ:

Եւ այլն: Պէտք է համոզուած լինենք, որ Եւրամիութիւնն աջակցելու, օգնելու է: Ոմանք հոգեբանական աջակցութեան կարիք կ'ունենան եւ այս ամէնը պէտք է կազմակերպուի յաջորդ ամիսների ընթացքում: Ես յուսով եմ, որ օգնութիւն կը տեսնեմ ԱՄՆ-ից, Գերմանիայից, այլ երկրներից, բայց նաեւ ԵՄ-ն պէտք է լինի առաջին գործընկերը, որպէսզի հայ ժողովուրդը տեսնի, որ Արեւմուտքից ներկայութիւն կայ:

Երկրորդն այն է, որ Հայաստանը բազմաթիւ բարեփոխումներ է արել, շատ է շարժուել դէպի ժողովրդավարութիւն, իհարկէ, ոչ լիարժէք գործունակ, բայց շատ աւելի առաջադէմ, քան որոշ այլ երկրներ: Յատկապէս, իհարկէ, շատ աւելին, քան Ատրպէյճանը, բայց ես կ'ասէի, որ նոյնիսկ Վրաստանի հետ համեմատած, Հայաստանը շատ բան է արել եւ դա պէտք է արժանանայ ԵՄ-ի գնահատականին: Կարծում եմ, որ մենք պէտք է շատ աւելին անենք ժողովրդին ցոյց տալու համար, որ մենք տեսել ենք բարելաւումները՝ լինի դա

վիզայի ազատականացման հարցում, թէ ասոցացման համաձայնագրի հարցում, որը մերժուեց 2013 թուականին, առետրային յարաբերութիւնների խորացման վերաբերեալ ու էլի շատ այլ հարցերում: Ես կարծում եմ, որ ԵՄ-ն այժմ պէտք է հանդէս գա առաջարկութիւններով՝ ցոյց տալու Հայաստանի ժողովրդին իր պատրաստակամութիւնը: Ես այնքան հետաքրքիր գրոյցներ ունեցայ, եւ ոչ ոք չգանգատուեց: Գոնէ Գերմանիայում անցած ձմրանը տեսայ, որ բոլորը բողոքում էին կներգալիների թանկացումից, չափազանց շատ փախստականների ներկայութիւնից: Իսկ Հայաստանը, որտեղ հաստատ շատ աւելի դժուար է, քան հարուստ Գերմանիայում, ոչ ոք երբեք անգամ մէկ բողոք չընեց: Սա ճկունութեան օրինակելի դրսեւորում է: Մոլորական նման է, բայց առկայ հարեւանութեան պայմաններում Հայաստանի նման կեցուածքն ու այդքան համարձակ լինելն աւելի դժուար է: Կարճ ասած՝ հպարտ եմ ու ոգեշնչուած: ԼԻԼԻԹ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Լիոնել Մեսին Դարձեալ Արժանացաւ «Ոսկէ Գնդակին»

Աշխարհի ախոյեան Արժանի Տիտի հաւաքականի եւ ամերիկեան «Ինթեր Մայամի» 36-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսին 8-րդ անգամ ըլլալով արժանացաւ աշխարհի լաւագոյն ֆուտպոլիստի՝ «Ոսկէ Գնդակ» մրցանակին:

Մրցանակը Մեսին յանձնեց Անգլիոյի հաւաքականի նախկին ֆուտպոլիստ, «Ինթեր Մայամի» համասեփականատէր Տեւիտ Պեքհեմը:

Երլինկ Յոլանտ Արժանացաւ Լաւագոյն Ոմբարկուի Մրցանակին

Փարիզի մէջ տեղի ունեցած «Ոսկէ գնդակ» մրցանակաբաշխութեան ընթացքին Անգլիոյ ախոյեան, գաւաթակիր, Ախոյեաններու Լիգայի գաւաթակիր, Եւրոպայի սուպերգաւաթակիր Մանչեսթըր Սիթիի 23-ամեայ նորվեկիացի յարձակող էրլինկ Հոլանտ արժանացաւ 2022-2023 թուականներու մրցաշրջանին աշխարհի լաւագոյն ոմբարկուի մրցանակին, որ կը կրէ գերմանացի Կերտ Միւլերի անունը:

Անցած մրցաշրջանին էրլինկ Հոլանտ նշանակած է 56 կոլ:

«Ինթեր» Ուժեղ Եր «Ռոմայէն» Եւ Առաջին Դիրքի վրայ է

Իտալիոյ առաջնութեան 10-րդ հանգրուանի խաղին Միլանի «Ինթերը» հիւրընկալեց «Ռոմային» եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

81-րդ վայրկեանին խաղի միակ կոլը նշանակեց ֆրանսացի յարձակող Մարքուս Դիւրամը:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը «Ինթերի» մեկնարկային կազմէն էր եւ փոխարինուեցաւ 75-րդ վայրկեանին:

«Ինթերը» 25 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող Թուրինի «Եոլվենթուսէն»:

«Թորենտ» Յաղթեց Եւ Ամրապնդուեցաւ Առաջին Տեղը

Ֆուտպոլի Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի 10-րդ հանգրուանի մեկնարկային խաղին առաջատար «Թորենտ» լոնտոնեան տերպիլի մէջ հիւրըն «Թորենտ» 26 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիէն», որ մէկ խաղ նուազ խաղցած է:

«Մանչեսթըր Սիթին» Պարտութեան Մատնեց «Մանչեսթըր Եունայթըտին»

Անգլիոյ առաջնութեան 10-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթին» «Օլտ Թրաֆորտ» մարզադաշտին վրայ հիւրընկալուեալ «Մանչեսթըր Եունայթըտին» եւ յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

«Սիթիի» երկու կոլերը նշանակեց նորվեկիացի յարձակող էրլինկ Հոլանտը: Աչքի ինկաւ նաեւ անգլիացի կիսապաշտպան Ֆիլ Ֆոտսըրը:

«Մանչեսթըր Սիթին» 24 կէտով երրորդն է: «Մանչեսթըր Եունայթըտը» 8-րդն է՝ 15 կէտ:

«Լիվերպուլի» Եւ «Աստոն Վիլայի» Յաղթանակները

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 10-րդ հանգրուանին «Լիվերպուլը» ընդունեց «Նոթինգհեմ Ֆորեսթին» եւ յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Գերմանացի Եուրգեն Կլոպի գլխաւորած խումբը 23 կէտով երրորդն է եւ 1 կէտ է առաջ չորրորդ տեղը գտնուող «Ասթոն Վիլայէն», որ 3:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Լուիս Թաունին»:

«Չելսին» Պարտուեցաւ «Պրենթֆորտէն»

Ֆուտպոլի Անգլիոյ առաջնութեան 10-րդ հանգրուանին Լոնտոնի «Չելսին» ընդունեց «Պրենթֆորտին» եւ պարտութիւն կրեց 0:2 արդիւնքով:

«Պրենթֆորտ» 13 կէտով 10-րդն է, «Չելսին» 11-րդ տեղն է՝ 12 կէտ:

Թայսոն Ֆիլին Յաղթեց Ֆրենսիս Նգանուին

Փրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի սուպերձանր քաշային կարգի WBC վարկածով աշխարհի ախոյեան, բրիտանացի Թայսոն Ֆիլին յաղթեց խառը մենամարտերու (MMA) ներկայացուցիչ, քամբուոնցի Ֆրենսիս Նկանուին Սէուտական Արաբիոյ մայրաքաղաք Ռիյատի մէջ տեղի ունեցած բռնցքամարտի կանոններով մենամարտին:

Երրորդ ռաունտին Նկանուն նոքաութի ենթարկեց մրցակիցին, սակայն Ֆիլին կարողացաւ շարունակել մենամարտը, որ տեւեց 10 ռաունտ:

Մրցավարներու ոչ միաձայն որոշմամբ Ֆիլին յաղթող որոշուեցաւ: Ֆիլին 35 մենամարտ կատարած է փրոֆեսիոնալ ռինկին մէջ՝ տանելով 34 յաղթանակ: Մէկ մենամարտ աւարտած է ոչ ոքի:

Տիգրան Բարսեղեանի Կոլը Սլովաքիայի Առաջնութեան Խաղին

Սլովաքիայի առաջնութեան 12-րդ հանգրուանի խաղին «Սլովանը» 4:0 արդիւնքով յաղթեց «Կոչիցէին»:

«Սլովանի» երկրորդ կոլը 9-րդ վայրկեանին նշանակեց Հայաստանի հաւաքականի յարձակող Տիգրան Բարսեղեանը, որ դարձաւ նաեւ կոլային փոխանցման հեղինակ: Բարսեղեանը փոխարինուեցաւ 66-րդ վայրկեանին:

«Սլովանը» 26 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը:

«Պարսելոնան» Առաջին Պարտութիւնը Կրեց Այս Մրցաշրջանին

Սպանիոյ ախոյեան «Պարսելոնան» այս մրցաշրջանին կրեց առաջին պարտութիւնը 10 յաղթանակէն եւ 3 հաւասարութենէ յետոյ: Լա Լիգայի 11-րդ հանգրուանին սպանացի Չալիի գլխաւորած խումբը 1:2 արդիւնքով պարտուեցաւ փոխախոյեան Մատրիտի «Ռեալին», որու կազմէն տուպլի հեղինակ դարձաւ 20-ամեայ անգլիացի կիսապաշտպան ձուտ Պելլինկհեմը:

«Պարսելոնան» 26 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը:

ՊՍԺ-ի Յաղթանակը, Սփապի Տուպլը

Ֆրանսայի առաջնութեան 10-րդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍԺ-ն հիւրընկալեց «Պրեստին» եւ յաղթեց 3:2 արդիւնքով:

Տուպլի հեղինակ դարձաւ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մփապէն: ՊՍԺ-ն 21 կէտով երկրորդն է եւ 1 կէտ ետ է առաջատար «Նիսէն»:

ՖիֆԱ-ն 3 Տարիով Հեռացուց Ռուքիալեսին Ֆուտպոլային Գործունէութենէն

Ֆուտպոլի միջազգային ֆետերացիան (ՖիֆԱ) 3 տարիով հեռացուց Սպանիոյ ֆուտպոլի ֆետերացիայի նախկին նախագահ Լուիս Ռուքիալեսին ֆուտպոլային գործունէութենէն ազգային եւ միջազգային մակարդակի վրայ, կը հաղորդէ կազմակերպութեան կայքը:

Ռուքիալեսի պատճառը ֆուտպոլի կանանց աշխարհի առաջնութեան ախոյեանի տիտղոսը նուաճած Սպանիոյ հաւաքականի պարզեւտրման արարողութեան ժամանակ ձենի էրմոսոյի շուրթերը համբուրելն է:

Դրուագը յայտնուած էր ուղիղ եթերով եւ բողոքի ալիք բարձրացած Սպանիոյ մէջ:

ՖիֆԱ-ի յայտարարութեան մէջ կը նշուի, որ Լուիս Ռուքիալեսը խախտած է կազմակերպութեան կարգապահական կանոնները: